

«Норуот
күүһэ —
көмүөл
күүһэ!»

ЭНГСИЭЛИИ

2012 сыл
Олунньу
18 күнэ
Субуота № 21-22
(10614)

1935 сыл алтынны 5
күнгүр төрүттэммитэ

○ Нам улуунун хаһыата ○

1996, 2005, 2009 сылларга
«Сыл бастын хаһыата»

Бэйэни салайыны — инники дьылбабыт

Кэнники кэмгэ нэһилиэк күнэ дьэ тэрээһин бары нэһиликтэргэ үтүө үгэскэ кубулуйан ытыллар буола. Бу күн ааспыт сыллаабы үлэ түмүгэ таһаарыллар, сыл устата нэһилиэк олоһор актыбынайдык кыттыбыт дьон наһараадаланаллар. Олунньу 11 күнүгэр Партизан нэһилиэгин күнүгэр сырыттым. Быйыл партизаннар нэһиликтэрин күнүн үһүс төгүлүн бэлиэттиллэр. Бу тэрээһингэ улуус баһылыга А.И. Ильин, Партизанга көмөлөспүт дьон, биер дойдулаахтара ыалдьыттаатылар.

Күнүс 2 чаастан «Көрдөөх стартар» дьэ күрэхтэһии ытылынна.

Ол кэннэ нэһилиэк дьонно кэлэн Баала күөлгэ хар-муус онгоһуктар конкурстарыгар кытыннылар. Кизэһэ 5 чаастан нэһилиэк күнүн бэлиэтиир үөрүүлээх муннах ааспыт сыл түмүгүнэн номинациялары туттарыттан сааланна. Нэһилиэк баһылыга А.Н. Зырянов салайааччылар тахсаннар барыта 12 номинацияны туттардылар. Ол курдук, «2011 сыл бастын коллектива» номинацияны «Анюта» маһаһын ылла, бу коллективка номинацияларын нэһилиэк баһылыга А.Н. Зырянов туттарда. «Түөлбэ бастын начальнига» номинацияны М.И. Находкина, «Сыл бастын спортсмена» номинацияны И.Г. Халдеев, А.А. Григорьев, «2010 с. бастын үөрэнээччигэ» — Айталина Христоворова, «Бастын ыччат» — Л.Г. Кривошапкина, «Бастын общественник» — Т.Я. Афанасьева, «Бастын студент» — Валерия Мордосова, «До-

ПАРТИЗАНГА — НЭҢИЛИЭК КҮНЭ

рохой аһылыгы бастын бэлэмнээччи» — П.А. Баишев, «Бастын үтүт туттарааччы» — С.Е. Протопопова, «Уран тарбах» — А.В. Муксунова, «Нэһилиэк көмөлөөх киһитэ» — М.М. Иванов ылылар. «Нэһилиэк бастын уһаайбата» номинация кыайылаабынан В.В. Москвитина ааттанна.

Улуус баһылыга А.И. Ильин 50 тыһ. солк. суумалаах сер-

түөлбэ, «Айан» маһаһын, бэкээринэ кыттыһан «Дракон» онгоһук иһин, балыһа коллектива эмиэ «Дракон» онгонор, музей, библиотека, ветучаастак холбоһон «Сыыр уонна эһэ» дьэ онгоһук иһин о.д.а. тэрилтэлэр наһараадаланнылар. Бу конкурска гран-при хаһаайыһынан «Эрэл» түөлбэ табыста.

Нэһилиэккэ кирири кыраныссатыгар туруорулар анал бэлиэни онорууга эскиһигэр конкурс биллэриллибит. Биһирэбил бириһинэн эскиз онорбут Н.Н. Тарабукина наһараадаланна. Эскиһи онорууга кыайылаабынан С.С. Гаврильев тахсан анал бириһинэн наһараадаланна. «Көрдөөх стартар» күрэхтэһиигэ «Муоҕан» түөлбэ кыайылаабынан табыста. 2011 с. түмүгүнэн түөлбэлэр икки ардыларыгар конкурс биллэриллибит. Конкурс түмүгүн баһылык А.Н. Зырянов иһитиннэрэн кыайылаахтары наһараадалаата. Бастакы миэстэни «Бэттиэм», иккис миэстэни «Парковой», үһүс миэстэни «Муоҕан» түөлбэ ылбыттар.

Нэһилиэк баһылыга А.Н. Зырянов нэһилиэк күнэ дьэно сомоҕолуур, биер өйгө санааҕа түмэр аналлаабын бэлиэтээн туран сыл айы бу тэрээһингэ уларыһылар кириэн иһиэхтэрэ дьэ эттэ. Бары кэлбит дьону бу күнгэ ананан буһарыллыбыт улахан бөрүгүнэн күндүлээтилэр. Партизанга нэһилиэк күнэ фейерверк ытыһынан түмүктэннэ.

В. РЫКУНОВА

тификат туттарда, дьаһалта экономика министровотын грамотата туттарылынна. Нэһилиэк баһылыга А.Н. Зырянов уу турбатын тардыыга көмөлөспүт биер дойдулаахтарыгар, куоракка олорор Л.Н. Новгородова, халаан уутун кэмигэр көмөлөспүт тыа хаһаайыстыбатын управлениетин начальнигы солбуйааччы Е.Е. Гоголевка Махтал суруктары туттарда. Баһылык солбуйааччы П.И. Скрязина хаар-муус онгоһуктар кыайылаахтарыгар бириэстэри туттарда. Василий, Екатерина Петровтар дьэ эдэр ыал «Маша и Медведь» онгоһугунан актыбынай кыттыһыларын иһин, «Парковой» түөлбэ «Дракон» онгонор, оскуола коллектива, «Муоҕан»

табыгастаах өгө биер көрүгүн өйдөөн, өйөөн бородууктанан, харчынан иэстэрин хамнастара, пенсиялара кэллэ да, уталыппакка төлүүлэр. Онон ыарахаттары, иэс хомуйуу эрэийн

Тыа сирэ уонна ырыынак

Бэйэлэрэ дьыалалаах, дьарыктаах дьон олоһу хамсаттааччыларынан сыаналаналлар. Итиэннэ кинилэр экономика

дьыаланан үлэтэ суох буолан дьарыктанарга быһаарыммыт. Кэргэнин, чугас дьонун кытта сүбэлэһэн, сүүрэн-көтөн, кредит харчы ылан маһаһынын аспыт. Бастаан икки сыл кэрингэ будкаҕа

КУТТАММАККА, ХОРСУННУК

сайдьытыгар биер сүрүн оруолу ылаалларынан үтүө өнөлөөхтөр. Манньык этэн туран, соторутаабыта 2 Хомуस्ताахха бара сылдьан бородуукта атыһылар маһаһын хаһаайкатын кытта көрсүбүспүн кэпсэһип баһарабын. Бэлиэтээн эттэххэ, билигин хас нэһилиэк айы чааһынай маһаһынар үлэлииллэр. 2 Хомуस्ताахха 4 маһаһын баар эбит. Олортон биридэстэригэр эдэр ыал хаһаайката, үс ово күн күбэй ийэтэ Елена Попова күннэтэ түбүгүрэр. Кини маһаһына ас-үөл арааһын, итиэннэ күн айы туттар малы-салы, суунар тээбириннэри атыһылар аналлаах. Табаар арааһа элбэйттэн, дэлэйиттэн сылыктаахха, нэһилиэк дьонно астарын-үөллэрин, күннээҕи туттар малларын-салларын атыһылаһары, арааһа, маһаһын аана сабыллыбат быһыылаах. Бэрт табыгастаахтык суотабай телефонна харчы угар терминал турбут. Онон нэһилиэниэ саамый элбэхтэ сылдьар маһаһына эбит. Кэрэхсэбиллээҕэ, итирдэр утахтар, арыгы атыһыламаттар. Елена маһаһынын 2006 сылтан үлэлэтэр. Бу кэскиллээх

атыһылы турбут. Онтон кэнники эргэ дьэни онгостон, иһинтаһын аныгы матырыяалларынан эпсидьээн, киһи билбэт гына уларьтан, сангардан, сырдык, сылаас, өрүү ыраас аты дьэитигэр кубулуһут. Хас биридии кыра нэһилиэккэ курдук, иэс үлэлиир. Нэһилиэниэ бу

биллэрбэттэр. Олохтоох дьаһалтаны кытта эмиэ үтүө сыһыаннаахтар. Нэһилиэккэ үлэлиир бары маһаһынар кытта араас тэрээһиннэргэ, бэлиэ түгэннэргэ спонсордаан көмөлөһөллөр.

Бу курдук кыра нэһилиэккэ үлэ суох дьэ баран батынан кэбиспэккэ, хайдах сатылларынан бэйэ дьыалатын тэриинэргиччи туһалаахтык үлэли-хамсыы олоролор. Елена кэпсэниин түмүгэр: «Куттаммакка, табылыа суоҕа дьэ дьыксимэккэ, хорсундук бэйэ дьыалатын тэриинэ», — дьэ санга саһалааччылары ыгырар.

Л. УВАРОВСКАЯ

Хаартыскаҕа: Елена Попова үлэтин үгэнэ

ТУОҕУЛУУР-СЫЫППАРА!

Улуус үрдүнэн сүүсчэкэ маһаһын баар. 2008-2009 сс. көрдөрүүлэринэн, 71 аты-эргин топката баара биллэр. Мантан 4 анал, онтон ордуга булкаас табаардары атыһылылар. Бу маһаһынар бары чааһынай бас билигэ бааллар. Билигин агардас Нам салиэннэтигэр 80-ча маһаһын үлэлиир. Улуус ыаллы сыгар улахан нэһиликтэригэр биэстиигэ тийгэ маһаһыннаахтар. Онон экономика чахчы хамсыыр.

Быыбар халандаара

БЛИЦ-ЫЙЫТЫ

1. Кулун тутар 4 күнүгэр ханнык быыбар буоларын билэбин дуо?
2. Бу быыбарга кыттар санаалааххын дуо?

Лидия Рехлясова, 1 №-дээх Нам орто оскуолатын математика учуутала:

- РФ Президенин быыбара буоларын билэбин. Быбарды кэлиэм. Быыбар чизинэйдик барыан баһарабын. Куолаһы аарыы чуолкай буолуохтаах.

Семен Говоров, Модут орто оскуолатын технология уонна ОБЖ учуутала, улуус муннаабын депутата:

- Быыбар-иникибитин быһаарар тэрээһин. Онон хайаан да кыттыам. Биер да киһи куолаһа улахан суолталаах.

Николай Афанасьевич Васильев, Намнаағы военкомат начальнигы эбээһинэһин толорооччу:

- Судаарыстыбабытыгар президеммитин талыахпыт. - Куруутун сылдыбын. Бу да сырыыга быыбарга бараары сылдыбын.

Лилия Крюкова, бухгалтер:

- Билэбин, РФ президенин талабыт. - Барбыт киһи.

Быыбар хрониката

Олунньу 10 күнүгэр «Сомоҕолоһуу» общество республикатаағы кииниттэн «Бичик» национальнай кинигэ таһаарар тэрилтэ генеральнай директора А.В. Егоров, бу тэрилтэ кылаабынай редактора, М.К. Аммосов, И.Е.

«БИЧИК» АА БААЧЧЫЛАРЫН КЫТТА КӨРҮСТЭ

Винокуров олохторун, үлэлэрин үйэтитэччилэртэн биридэстэрэ, общественной деятель В.Н. Луковцев буолан Хатырык, Модут нэһиликтэригэр сырыттылар. «Сомоҕолоһуу» общество сыалын-соругун туһунан билиһиннэрдилэр. Кинилэр бу быһаарылаах кэмгэ бэйэбит Президеммит тула түмүстэхпитинэ, республикабит дьэно-сэргэтэ биер санааҕа түмсэн сомоҕолостохтууна эрэ кини кини былаастар иннилэригэр иннигэһэ суох тахсан санаабытын туруорсар кыахтанарын ааспыт быыбардар көрдөрдүлэр диэтилэр. Көрсүһүүгэ сылдыбыт дьэон бэйэлэрин санааларын эттилэр, элбэх ыйытыны биердилэр, сөптөөх хоруйу истэн астыннылар.

Сарсыныгар Хатын Арыы нэһилигэр И.Е. Винокуров аатынан история уонна кыраайы үрэтти музей аһылыбыта биер сылын туолуутун бэлиэтэһин буолла. Бу бэлиэ түгэнгэ музей дьэитин тутуу кылаабынай спонсора, «АПРОСА-Ньурба» ААО генеральнай директора В.Т. Курнев, музей атаһар туруутугар үгүс көмөнү онорбут, «КопирТехСервис» фирма генеральнай директора А.Т. Никифоров, улуус, нэһилиэк салайааччылар, музей үлэһиттэрэ, оскуола оҕолоро сырыттылар, иһирэх тыллар-өстөр иһилиннилэр.

Олунньу 14 к. РФ Президенин дуоһунаһыгар кандидат В. Путины өйүүр көвүлүүр бөлөх Фрунзеҕа, Көбөкөнгө, олунньу 16 к. Бөтүгнэ, олунньу 17 к. Граф Бизергэр сылдьан нэһилиэниэни кытта көрүстүлэр. Олунньу 18 к. кулун тутар 23 к. диэри быраастар ыраах сытар нэһиликтэргэ сылдьан нэһилиэниэһэ көмө оноруохтара, тиис быраастара эмтиэхтэрэ. Пенсионнай, социальнай харалта управлениелара нэһиликтэри кэрийэн дьону кытта көрүстүлэр.

Көбүлүүр бөлөх

«ЫЙЫТ — ХОРУЙДУУБУТ» тел. 41-3-32, 41-4-96

Елизавета Сивцева, Нам с.:

- «Быткомбинакка» соторутаабыта баттахпын кырыттардым. Сыаналара 50 солкуобайынан ыараабытын өйдөөбөтүм. Санга дьыл кэннитэн туох да сыана үрдээбэт диэбиттэрэ. Оччоҕо тоҕо үрдэттиллэр?

Т.Г. Эверстова, «Быткомбинакка» үлэлиир чааһынай парикмахер:

- Биһиги ИП буоламмыт бэйэбит тарифтаахпыт. Өгөбүт сыанатыгар эмпит, кырааскабыт, уот-күөс о.д.а. төлөбүрү кирирсэр, онон итилер ыараатахтарына, биһиги эмиэ үрдэтэбит. Атыттар, улууска эмиэ парикмахерскай өгөнү онгорооччулар, сыаналарын өссө күһүгүнэһтэн үрдэспиттэрэ, онно тэнгээн биердибит.

Бэлэмнээтэ Л. НОВГОРОВОДА

Быбар - 2012

Дойду президенин талар улахан эппиэтинэстээх быбарга диэри 15 хонук хаалла. Бу күннэргэ, ол эбэтэр олунньу 13 күнүгэр, улуустаагы быбардыр комиссия учаастактаагы быбардыр комиссиялар чилиэттэригэр маннайгы семинарын ыытта.

Семинарга СР Киин быбардыр комиссиятын чилиэнэ Е.Т. Кладкина кыттыыны ылла. Кини быбарга кыттыы ачаабыта 75 % буолуохтаах дин туран, бу сорок туоларыгар комиссиялар чилиэттэрэ эрэ буолбакка, олохтоох дьаһалта үлэһиттэрэ, баһылыктар эмиз кыһаллыахтаахтарын туһунан эттэ. Нэһиликтэргэ миграция улаханнан сибээстээн, быбардааччы Россия гражданина буоларын быһыытынан, прописка-тыттан тутулууга суох олохтоо сиринэн быбардыр болгомтово уурулуохтаагын тоһоҕолоон бэлиэтээтэ. Онон комиссиялар дьону кытта кэпсэтэн, эрдэттэн сайабылыанна ылан, открепительнай биэрэн, кулун тутар 1 күнүгэр диэри испиһэккэ эбии киллэрэн, хас биридии быбардааччы быраабын толору туһанарын ситиһиэхтээхпитин санаатта. Итиэннэ нэһилиэннэ көрүүтүгэр-истиитигэр информационнай матырыйааллары табыгастаах сиргэ көрдөрүү хааччыллыахтааҕар тохтоон ааста. Маны сэргэ быһыыгы быбар уратыта - веб-камералар туһунан кылгастык кэпсээтэ уонна камера кабинка иһин устубат, онон быбардааччылар дисконнэллэрэ наадата суоҕун эттэ. Бу туһунан дьонно-сэргэ сөптөөх быһаарыы оңороллоругар сүбэлээтэ.

Салгыы полиция, прокуратура, ГАИ, миграционной сулууспа, баһаарынай хонтуруол сулууспатын эппиэттээх үлэһиттэрэ иһитиннэри оңордулар. Оттон улуустаагы быбардыр комиссия чилиэттэрэ: А.И. Корнилова (комиссия сэкрэтерэ) учаастактар, быбардааччылар испиһэктэрин кытта үлэни, М.Н.

БЫБАРГА - 75 БЫРЫҤЫАНЫ

Охлопкова открепительнай да-стабырыанна бэриллэтин, О.А. Новгородова инбэлииттэри кытта үлэни, бэрэссэдээтэл С.Д. Кобякова быбардааччыларга ыңгыры сурук, быбар тэрээнинин, сыалын-соруун, араас конкурстар кыттыы туһунан кэпсэтиллэр.

Бэлиэтээн эттэххэ, бу күн

учаастактаагы комиссияларга быбардааччылар испиһэктэрэ, открепительнай да-стабырыанналар, информационнай матырыйааллар бэриллэтиллэр.

Улууспут киин Ленскэй нэһилигэр 6 быбардыр учаастак тэриллэн үлэли олохтор. Олортон ааспыт быбарга „Педколледж“ кэнниттэн саамай элбэх киһини быбардаппыт „Госстрах“ учаастага буолар. Түгэнинэн туһанан, бэрэссэдээтэл Г.Г. Диодоров кытта кэпсэтибит:

„Ааспыт быбарга биһиги испиһэктэригэр 1080 киһи ки-

ирбитэ, онтон 609-на быбардаабыта, бу иһигэр 37 киһи дьэтигэр олон куоластаабыта, онон быбарга кыттыы 58 % тэҥнэспитэ. Билигин испиһэктэрин бэрэбиэркэлибит, онон дьоммут ахсаана халбанныан сөп. Быыл быбардааччыларга табыгастаах буоллун дин, биһиги учаастактыгыгар И. Винокуров, И. Винокуров-Чабылдан, Сэбиэскэй уулуссалартан, музыкальнай оскуола таһынаагы ыаллары - 100-кэ киһини эбэн биэрдиллэр. Ол онугар Севернэй переулук „Ленскэй“ быбардыр учаастакка барда. Кулун тутар 4 күнүгэр быбар оҕо музыкальнай оскуолатыгар ытыллыаҕа. Оттон учаастакпыт комиссията быбар күнэ буолуор диэри ыччаты үөрэтэр киһингэ үлэлидэ. Быбар буолар сиригэр икки веб-камера туруорулунна. Биер остуол таһыгар, иккиһэ — бюллетень угар дьааһык туһаайытынан. Камера кабинка иһин устубат. Улуустаагы быбардыр комиссия открепительнай да-стабырыанналарын түгэттэ. Биһиги учаастакпыт олунньу 14 күнүнээҕи туругунан үс киһи да-стабырыанна ылла. Онон пропискалаах эрээри Дьокуускайга, биитэр атын улууска, нэһилиэккэ үлэлиир биһиги учаастактыгыгар кириэр дьон, кэлэн открепительнайда ылын, куоластыр быраапын туһанын дин ыңгырабын. Тоҕо диэтэр, ааспыт быбарга, чуолаан, пропискалаах эрээри атын сиргэ үлэлиир дьон кэлэн быбардаабатахтара. Оттон олохтоохтор мунаар буоллаххытына, кэлэн испиһиһи көрөн, бааргытын-суоххутун бэрэбиэркэлиэххитин сөп. Быһыыгы быбарга 75 % куоластааһыны ситиһэргэ, нэһилиэннэ бары араһынан хабаан үлэлииргэ бэлэммит. Онуоха учаастакпыт олохтоохторун быбарга көхтөөхтүк кыттын дин ыңгырабыт”.

Л. УВАРОВСКАЯ
Хаартыскаа: семинар түгэннэрэ

УЧАСТАКТАР СҮННҮНЭН БЭЛЭМНЭР

Олунньу 10-11 күннэригэр Намнаагы территориальной быбар комиссиятын (ТИК) председателин солбуйааччы Николай Николаевич Петров кытта нэһиликтэргэ тэриллэбит учаастактаагы быбар комиссиялара РФ Президенин быбарыгар бэлэмнэни кэмигэр үлэлиир миэстэлэрин уонна быбардааһыны ытар дьэилэрэ-уоттара бэлэмнэни кэрийэн көрдүбүт.

Үөдэйгэ комиссия «Сарыал» ДК дьэтигэр үлэли олохтор. Иһитиннэрэр-биллэрэр матырыйааллары ыһаабыттар. Дьуһурустуба графика оңоһуллубут. Веб-камера туруоруллубут. Быбардааччылар испиһэктэрэ оңоһуллан бүшүт. Комиссия председателин быбары хаһыс да төгүлүн ыһытты Лиханова Александра Николаевна талылыбыт.

1 Хомустаахха икки УИК быбары тэрийэн ытыахтаахтар. Кыһыл Сыырдаагы 340 №-дээх быбардыр учаастак быбардааччылар орто оскуолаҕа, оттон Хомустааххаагы 341 №-дээх учаастак быбардааччылар «Алгыс» культура дьэтигэр кэлэн быбардыллар быһаарылыбыт. Веб-камера туруоруллубут. И.М. Иванов салайар комиссията анал график быһыытынан дьуһурустубаны тэрийбит.

Партизанга комиссия председателин хаһыс да төгүлүн быбардыр ыһытты М.Т. Халдеева үлэли сылдыр. Комиссия үлэлиир, быбар барар дьэилэрэ-уоттара барыта ирдэниллэр болдоҕу тутуһан быһаарылыбыт. Чилиэннэр эмиз уруккулар. Испиһэктэрэ

оңоһуллубут. Дьуһурустуба тэриллэбит. Иһитиннэрэр-биллэрэр стендэ ыйаммыт.

Хамааттаҕа (хаартыскаа) быбар комиссиялара культура киинин дьэтигэр үлэли олохтороллор. Телефоннара кириэр

илик. Дьуһурустуба тэриллэбит. Испиһэктэрэ чуолкайданар. 348 №-дээх Арыы Тииттэни УИК председателин С.Г. Колесова, 349 №-дээх УИК председателин Л.П. Дьяковская талылан кыһаллан үлэли сылдыллар харааха быраабыллар. Оттон Хатын Арыы уонна Аппаны УИК-ра былаан быһыытынан үлэлэрин саҕалаабыттар. Дьэилэрэ-уоттара быһаарылыбыт. Веб-камералар туруоруллубуттар. Граф Бизэрэгэр уонна Кыһыл Дэриэбинэ УИК-тар үлэһиттэрэ субуота сарсыарда үлэлиир миэстэлэригэр суохтар, дьэилэрэ хатааһынаах.

353 №-дээх Госстрахтаагы УИК үлэлиир сирин баһаарынай надзордар боппуттар. Комиссия (предс. Г.Г. Диодоров) анал былаан быһыытынан үлэни ытыа сылдыр эбит. 355 №-дээх Набережнайдаагы УИК комби-кормовой субуоттан «Дьулуур»

МТУ дьэтигэр саҕа көһөн кэлбиттэр. Электрическэй уоттара, телефоннара, мизбэллэрэ быһаарыла илик. Ыйар-кэрдэр таблица, биллэри ханна да ыйамматах. 352 №-дээх Намнаагы УИК А. Шестаков аатынан культура киинигэр үлэлиэхтээх эбит. Быбар ханна буоларын, быбар комиссия ханна баарын көрдөрөр туох да суох. Сылдыбыт коммитигэр кими да көрсүбэтибит. Бу нэһиликкэ сорох чилиэннэр үлэлирттэн б о с х о л о н у л а р а быһаарылыбатах. Манньк иэрэг-саара үлэ, итэбэс-быһаас тэрээһин быбар хачыстыбалаахтык барытыгар охсоро саарбаҕа суох. Сокуон быһыытынан быбар комиссиятын чилиэннэрэ олус наадалаах, эппиэтинэстээх общественной үлэни толороллорун быһыытынан биер ый иннинэ үлэлирттэн б о с х о л о н у о х т а а х т а р, ол кэмгэ орто хамнастарын кэмэйинэн үлэлиир сирдэригэр компенсация ылыахтаахтар.

Граф Бизэрэгэр, Кыһыл Дэриэбинэҕэ, Бөгүнгэ УИК-тар дьэилэрэ субуотаҕа 11 чаас сағана хатанан туралларынан кими да көрсүбэтибит. Онон балаһыанньалара хайдаһын билсэтибит. Модукка, Хатырыкка, Түбэҕэ, Маймаҕа тэриллэбит быбар комиссиялара испиһэктэрин оңорбуттар, график быһыытынан дьуһурустубалааһыны саҕалаабыттар. Быбар барыахтаах сирдэрэ чуолкайданмыттар, бэлэмнэр. Быбар барытын атахтыыр туох да суох.

И. ИВАНОВ

Күннэтэ көрөр дьоммут

Биһиги кэпсиир киһибит, Нам уллуһун Ытык кырдыаҕа, Степан Гаврильевич Кириллин 1927 с. олунньу 17 күнүгэр Сун-

ОЛОҔУН СПОРКА АНААБЫТА

таар уллуһун Сийэй нэһилигэр колхозтаах дьэ кэргэнгэ төрөөбүтэ. Иппит аҕата Гаврил Афанасьевич Кириллин, ийэтэ

тыгыны ылан 7 төгүл чемпи-оннаабыта, 24-тэ призерда-абыта. 1978 с. муус устар 18 күнүгэр Саха АССР 50 сылын бэлиэтиир кыһынгы юбилейнай

спартакиадаҕа биатлонга үһс миэстэни ситиһэн бүтэһигин кириэбитэ.

Бэйэтэ кэпсииринэн аан ба-стакы үрдүк ситиһиитинэн 1954

с. Дальнай Восток зонатыгар 1,5 км сүүрүүгэ холкутук бастаабытын ааҕынар. 1999 с. ахсынны 21 күнүгэр Кириллиннэр дьэ кэргэннэригэр «Саха республикатын педагогтарын ди-настиялара» дин бэлиэни кыһыл көмүс сыбаайба-ларын күнүгэр туттарбытара. Манна бэлиэтэ-эбиттэринэн Кириллиннэр дьэ кэргэттэриттэн 12 педагог уопсай ыстаастара 181 сылга тэҥнэспит.

Степан Гаврильевич олоһун о л о р ч у т у н үөрэнээччилэри эт-хаан уонна сир-майгы өттүнэн иитиһи уурбута.

Агафья Семеновна Кириллина, оччотооҕу ыар олох тэбиититтэн буолуо, ыарыһах этэ. Икки эдьийдэригэр улахан Дария Гаврильевна Ньурба оройуонугар суол тутуутугар үлэлээбитэ. Иккис эдьийгэ 7-с кылааһы бүтэрээт, Күүкэй начальнай оскуолатыгар учууга алаабыта, кэлин Бүлүүтэҕи педучилищны бүтэрэн детдомна иитээччи-нэн, сэбиэдиссэйинэн сааһын тухары үлэлээбитэ.

Ол курдук үгүс биллиилээх спортсменнар, саха спордун аар-саарга аатырдыбыт Николай Гоголев, Николай Алексеев, Ким Марков, Николай Габшпеш, Макс-сим Тихонов — көңүл тустууга, Василий Васильев, Валерий Ку-туков, Василий Кутуков, Федот Дьяконов — боксага, Альбина уонна Виринея Кутуковалар — саахымакка о.д.а. киниттэн кынаттанан тахсыбытара.

Степан кэлин иппит аҕатын быраатыгар Семен Афанас-сьевичка итиллибитэ. Семен Афанасьевич Аҕа дойду Улуу сэриитин кыттылааҕа, сэрииттэн үгүс бааһырылаах төннөн кэлэн Намга Үөдэй нэһилигэр күтүөт буолан икки кыыстамытара. Улахан кыыс Анна Семеновна «Нам» совхоз-ка ыанньыксыттаан, ыйрэй көрөөччүнэн үлэлээн пенсияҕа тахсыбыта. Кэргэнэ Атласов Павел Иванович биригэдьири-дэбитэ, управляюцайдаабыта. Уоллара Павел 1 Хомустаах-ха үлэлиир. Маны таһынан үс оҕолоро тус-туһунан ыаллар. Бары анал үөрэхтээх үлэһиттэр.

Маны таһынан Степан Гаврильевич 20-чэ сыл устата оҕо сайынгы сынналангын тэрий-иигэ ЛТО салайааччытынан үлэлээн, кэлин улууска «ЭХО» («Энсиэли хоһуун оҕолоро») экологическай киини тэрий-сэн эдэр сааһыгар уолаттары батыһыннаран сылдыбыт ыл-лыктарынан, Кэҥкэмэ үрэх сүннүнэн оҕо экологическай пааркатын тэрийсэбитэ.

Сэрии сылларыгар, ол эбэт-тэр 1940 сылтан, Степан Яков-левтарга итиллэн олохтута. Чурапчытаагы педучилищны 1940 сыллаахха үөрэнэн бүтэрэн Нам, Үөдэй оскуолаларыгар үлэлээбитэ. Физкультура уон-на байыаннай дьыала курсун ситиһилээхтик бүтэрэн Нам орто оскуолатыгар 1946-84 сс. учууталлаабыта, ол иһигэр Ташкентта, Омскайга үөрэнэн физкультурнай институту бүтэрбитэ, пенсияҕа тахсары-гар үлэтин ыстааһа 49 сылга тэҥнэспитэ.

С.Г. Кириллин чөл олох пропагандаһа, сааһырдым ди-эбэктэ улуус оскуолалары-гар ытыллар спортивнай күрэхтэһиилэргэ, ыччаты иитиигэ аналлаах тэрээһиннэргэ мэлдьи кыттыыны ылар. Кини өр сыллаах энкилэ суох үлэтэ үрдүктүк сыаналаммытын пе-дагогическай үлэ ветерана, РСФСР спордун ветерана, ре-спублика үтүөлээх учуутала, «Учууталлар учууталлара», «СР физическай культураҕа уонна спорду сайыннарыга үтүөтүн иһин» бэлиэтэр туһулууллар, «Нам уллуһун Ытык киһитэ» бочуоттаах аат иҥэриллибитэ. Сыл ахсын ыам ыйыгар Кирил-линнэр чизэстэригэр кросска уонна эстафетаҕа улуустаагы күрэхтэһи ытыллар.

Үөдэйгэ үлэли сылдыан 1949 с. Ядреева Евдокия Федо-товналыын холбоспуттара, 11 оҕоломмуттара. Оҕолор бары үөрэхтэнэн ыал буолбуттара.

Олох охсууларын тулуйан, педагог аатын үрдүктүк тутан кэлбит Ытык киһибитин, Ки-риллин Степан Гаврильевичи, 85 сааһын туолар өрөгөйдөөх түгэнинэн ис сүрэхпититтэн эвэрдэлиибит уонна өссө даҕаны модун санааһын ыһыктыбакка баай педагогическай уопук-кун үүнэр көлүөнэни иитиигэ туһаайан, олох хаамытын кыт-та тэҥнэ хаамсаргар баҕарабыт.

1957 сыллаахха Степан Ом-скайга үөрэн сылдыан уобалас сүүмэрдэммит хамаандатыгар кириэн Москваҕа 30 км дис-танцияны 1 час 40 мүн. 04 сөк. сүүрэн кэлэн «Труд» обще-ство чемпионун аатын ылбы-та. Оройуон, республика, дой-ду атын куораттарыгар араас таһымнаах күрэхтэһиилэргэ, сүүрүүгэ, хайыһарга 33-тэ кыт-

Спэрка уонна олоххо биригэ алтыспыт довтоҕоро

(Төлбүрдээх төрүөккэ бэчээттэнэр)

БЭЙЭ-БЭЙЭНИ ХАРЫСТААН ОЛОРУОХХА

(«Дьон кыһалдата быһаарыллар кыахтаах» дьон ыстатыйа эппиэт)

Бу дьыл олунньу 8 күнүгэр «Энсиэли» хаһыакка тахсыбыт «Дьон кыһалдата быһаарыллар кыахтаах» дьон ыстатыйаны ааҕан баран, «анонимнайынан» сыаналыбын. «Анонимнайынан» сибээстээн эппиэт биэри-миэххэ сөп. Ол гынан баран, дьон интэриэһин таһаарбытынан, элбэх кэпсэтинни ылбытынан манньк дьон хоруйдуубун.

Бэчээттэммит матырыйалга олоҕуран, бэрэбиэркэ онгоһулунна.

Флюорографической кабинет олохтоммут үлэ режиминэн 09.00-15.00 чааска дьэри үлэлиир. Бу үлэлиир миэстэ «работа, связанная с вредными условиями труда» дьон категорияга киирсэн, үлэ чааһа кылгас. ФЛГ-га түһэри 09.00 чаастан 13.00 чааска дьэри, 13.00-15.00 ч. дьэри норматив быһытынан докумуоннары кытта үлэ барар.

Иирэр ыарыыны утары вакцина ыт ытырдына баарыларга дьон онгоһуллубат. Вакцина онгоһуллар ыт киһи аһаас сириттэн (сирэй, ытыс, таһаа суох сиртэн), хаһаайына суох ыт, иирэр ыарыы утары быһыы онгоһуллаларта ыт ытырбыт буоллабына. Вакцинаанан хааччылыы 2011 с. харчы тийбэтэтинэн ситэтэ суох этэ. Быһылы сылга сөптөөх сайаапкалар доруобуйа харыстабылын министерствотыгар бэриллибиттэр. Билинни кэмгэ вакцина улууска баар.

Регистратура поликлиникага

олоҕо суоҕунан ааҕабын. Медсестэрэ ирдэбил быһытынан бэрчээккэтэ суох үлэлээбэт, ол күүскэ контуруолланар.

Түбэ олохтооҕо Д. поликлиника хирургар көрдөрбүгүн түмүгэр хронической калькулезной холецистит дьон диагнозтаах ити күн хирургической отделениега былааннамыт операцияга ытыллыбыт.

Ити күн бэлэмэ суоҕунан операция онгоһуллаларта, сарсынны күнүгэр этэнгэ операциялан билгин таһыттан эмтэнэ сылдьар. Поликлиника дьэти 2008 с. күһүнүттэн оройуон суугун быһаарытынан авариянай

сорох структуралара усул-обуяа суох буолан, тупса туралларынан нэһилиэнньэ, ордук кырдыаастар, инбэлииттэр кэлэллэригэр-баралларыгар олус эрэйдэнэллэр, кэмигэр анализтааһын, диагностааһын (ФЛГ, УЗИ, ФГДС, рентген) барбакка эмтэнэр болдохторо уһаантэниэн хаалар. Ити барыта дьон доруобуйатыгар охсоро, бэйэ-

бэйэни өйдөспөт буолууга тиэр-дэр саарбага суох. Нэһилиэнньэ өттүттэн регистратурага, кабинеттарга «уочарат» «искусственный» онгоһуллар. Ол курдук, «больничная» олорооччулар, «повторная» ыарыһахтар бары сарсыардаттан кэлэн, уочараты үөскэтэллэр. Эбиэт кэнниттэн бу кабинеттарга уочарат суох буолар. Ону таһынан, ыйамыт үлэ режимин, биллэриилэри ситэ аахпакка өйдөспөт түгэни таһаараллар. Нэһилиэнньэ табыгастаах буоллун дьон, сылын аайы биир-дии бырааспыттын, бөлөх тэрий-эн, нэһилиэккэ дьону көрдөрө ытытабыт. Манньк көрүүгэ нэһилиэнньэ көрдөрөөһүнэ, дьон кэлиитэ намыһах буолар. Онон поликлиникага бу кэмгэ көрдөрө кэлбит киһи халтай сылдьан барара саарбага суох.

Улууспут олохтоохторо, балыыһа үлэһиттэрэ элбэх сыл туруорсубут баҕа санаабыт туолан, 2010 сылтан саҕа поликлиникабыт тутууга саҕаламмыта. Быйыл 2012 с. үлэҕэ киирэрин улуус олохтоохторо, поликлиника коллектива эрэнэ кэтэһэр. Саҕа поликлиникабыт үлэҕэ киирдэҕинэ үлэ-хамнас усулбууйага тупсан, саҕа үлэ ирдэбилинэн үлэлиэ. Онон улууспут олохтоохторо, ыарахан усулбууйага үлэлиир, дьон доруобуйатын туһугар кыһаллар поликлиника коллективин үлэһиттерин өйдөөн, убастаан, бэйэ-бэйэни харыстаан олоруохха, үлэлиэххэ.

Л. СЛЕПЦОВ,
улуус киһи балыыһатын кылаабынай бырааһа

08.30 ч. үлэтин саҕалыыр. Үлэ чааһын бириэмэтин старшая медсестэрэ, администрация контуруолла тутар.

Окулист быраас кабинетыгар харах ыарыытын диагностырыгар уруккуттан туттулар методунан, сыһата суох үлэли олорор. Бу метод олохтон тахса илик, үгүс балыыһаларга ситиһилээхтик онгоһуллар. Поликлиника үлэҕэ киириитигэр саҕа аныгы оборудование баар буолуо.

Анализ ылан үлэлиир кабинет үлэтин туһунан суруллубуту

туруктаабынан сабыллан, урукку райпо («Байдам» ООО) хонтуоратын уонна гранильнай собуот («Алмазкредитсервис») 1-2 этэ-эстэрин арендаан үлэлииргэ күһэлибит. Арендаабыт поликлиникабыт дьэтигэ, ититэр системата, уотун ситимэ эргэрэн, кыһынгы кэмгэ олус тымныы, +3, +8 кыраадыска тийэ тымныыар. Поликлиника коллектива усулбууйа суоҕун, бэйэлэрин доруобуйаларын аахсыбакка туран, күн ахсын нэһилиэнньэ доруобуйатын туһугар үлэлиэх-хамсыы сылдьар. Поликлиника

киһи сирэйбиттэн-харахпыттан ис турукпун биллэргэ буолуо, аймана түстэ: «Тыйы, улаханнык ыалдыбыт ыарыһах нэһилиэ турар дии, баһаалыста, бырааска киллэрин эрэ», — дьон

ТУПУУРДАРЫН СӨБӨБҮН

бырааска этэн киллэрдилэр. Сүүрүү-көтүү бөҕө буоллуннар, укул туруордулар, сыһыан көрөн эмп-томп бөҕөтүн анаан күнүсү стационарга ыттылар. Миэхэ көмөлөспүт үрүн халааттаах аанналым аата Прибылых Айталиа Гаврильевна дьон эбит этэ. Мин киһиэхэ өрүү махтана саныбын.

Онтон быйыл күһүнүттэн ыалдыа-ыалдыа араас эми, оту-маһы иһэн, бэйэм эмтиэкэли сатаан баран, тымныы арыый мүлүрүйүүтэ, бу олунньу ыйга, эмиэ поликлиникага көрдөрө бардым. Регистратурага, кырдык, биер киһи үлэлиир. Арыый эрдэ тийбитим 8 ч. 30 мүн., ону баара 9 ч. үлэлиилэр эбит.

Хата, инники соҕус буолан наһаа өр турбатым, онколог бырааска толуон ылым. Бастакы этээскэ үлэлиир эбит, тийбитим 1-2 киһи баар, көрдүүр иһэ хабыс-хараҥа, уота суох. Аһыах

мүнүүтэ олоороу туох да омуна суох, атахпыттан төбөбөр тийэ тоннум. Хата, сотору уочаратым кэлэн бырааспар киирдим. Быраас да, сестэрэ да олус эйбэстэр, кабинеттара төһө да тымныытын иһин, кинилэр сылаас сыһаннарыттан аматыйыкка дылы буоллум. Я/г анализин туттар диэбиттиригэр тийбитим Прибылых А.Г. үлэлиир эбит. Онтон саҕалаан анализ, обследование бөҕөтүн бардым. Сороҕор сестэрэ иккис этээскэ баар дьон биллэрини ааҕаммын, сестэрэбин хирург хонуттан үлэли олорорун булан наадабын быһаартарабын. Инфекционска ыппытта-рыгар тийбитим, сестэрэнэн

УСУЛУОБУЙАНЫ УЧУОТТУОХХА

Хаһыат 15-16 нүөмэригэр тахсыбыт Л. Уваровская «Дьон кыһалдата быһаарыллар кыахтаах» ыстатыйата, мин санаабар, элбэх айдааны, хайдыһыны үөскэттэ. Биһиги Намнааҕы поликлиникабыт үлэһиттэрэ сөптөөх усулбууйага суох, ол эбэтэр, көнөгүк эттэххэ, тымныы, хараҥа, кыараҕас, урукку райпо дьэтигэр ол да буоллар үлэли олоролор.

Мин медик үлэтигэр туох да сыһыаным суох. Поликлиника үлэһиттериттэн аһыах киһини кытта уруккуттан билэри кэпсэтэччибин, үксүлэрин үчүгэйдик билбэт эрээри көрдөрүнэ сылдьан кэпсэтэбин. Ол гынан баран хаһан да, ханнык да поликлиника үлэһитэ оччо айылаах улахамсыытын көрбөтөбүм. Үксүн бары киһи сиринэн кими да ордорбокко, кими да туораппакка дьону барытын көрө олоролор.

Онон ол ыстатыйаны кытары мин сөбүлэспэппин. Поликлиникага үлэли сылдьар дьон балаһаннаҕа ыарахан учуоттаабакка, мэддьэһини дуу, этиһини дуу буолбут. Тыбыс-тымныы дьэбэ, -1, -5 кыраадыска тийэ тымныыга күнү быһа араас дьон доруобуйатын көрөн, отчуот үрдүгэр отчуот толорон кып-кыра хамнаска үлэлииллэр. Ханнык баҕар тэрилтэҕэ усулбууйа суоҕа, хамнас кырата ыарахаттары үөскэтэр. Үлэһит киһиэхэ стресс, депрессия буолар.

Быраастар, сестэрэлэр, санитаркалар ыарытһыаллар бөҕө буолуо да, ким да «больничная» барбакка мизстэлэригэр олоролор, бэйэ-бэйэлэрин үлэ кэмигэр эмтэһэллэрэ буолуо. -5 кыраадыска дьэбэ нэдиэлэҕэ 5 күн устата биер сиргэ, улаханнык хамнаска суруксуттуу олоролор, хайдах да халыҥнык таһыннынар син биер тоҕоллор буолла.

Түмүккэр, Намнааҕы поликлиника үлэһиттеригэр, дьон-дьон тус-тупса толкуйдаах, санаалаах, эһиги үлэһит ыарахан, усулбууйаҕыт суоҕун өйдүүр дьон эмиэ бааллар. Баҕарым этэ сырдык саҕа үс мэндиэмэннээх дьэтигэр этэнгэ көһөн, үлэһит таһыма үрдүүрүгэр, ситиһиллэрэтигэр, доруобай буолун, санааҕа-онооҕо түспэккэ таһаарылаахтык үлэлиэ.

Е.П. БАИШЕВА, Нам улуунун олохтооҕо

ЫАРЫҤАХТАРГА – БОЛҔОМТОНУ

Улууспут хаһыатыгар доруобуйа харыстабылыгар сыһаннаах В. Рыкунова, Л. Уваровская суруйуулары, нэһиликтэр этииллэрэ бэчээттэннилэр. Куруук буоларын курдук, ситиһини, итэҕэс, былаан да барыта таарылына. Ордук «Дьон кыһалдата быһаарыллар кыахтаах» дьон суруйуу ааҕааччылар сэнгэриилэрин ылла. Бу ыстатыйаны өрүү дараны баар проблеманы таба көрөр журналист суруйбут.

Быйыллыбыт чахчыларга сөбүлэһэн туран, аһыах этиһини киллэриэххэ сөп. Холобура, хирург кабинета иккис этээскэ баара араас эчэйииллэх дьон кириллиһи дабайаллара уустук курдук. Харах кабинета эмиэ онук, манна үксүн сааһырбыт дьон сылдьаллар. Аны ыскамыайка олус намыһах, олороллоругар-туралларыгар ыарыраталлар. Тас тагаскын ыйыыр туох да суох, поликлиника тымныытын этэ да барбаккын. Ардыгар хас да сиринэн сылдьарын түмүгэр карточка сүтэрэ эмиэ баар.

Саҕа поликлиника аһылынаҕына, үчүгэй буолуо дьон киһи баарыта араас кыһалдалары тулуя сатыыр. Урут ыарыттан сэрэтэр, ханнык ыарыттан хайдах эмтэниэххэ сөбүн туһунан брошюралар баар буолаллара. Билигин бэчээттири тэрил элбээбитинэн балыыһа, поликлиника бэйэтэ онугу таһааран ыарыһахтарга сөбүгэр сыанааҕа атылаахтарын, бука, ылаахтар этэ. Оччоҕо быраастарга да чэпчэти, ыарыһахтарга да туһалаах буолуон сөп.

Медцентрга, герiatricческой балыыһага, уопсайынан куоракка көрдөрө-эмтэнэ барарга уочараты ыйыталастаахха, 2-3 ый кэнниттэн дииллэр, нуоҕа дьэри туох буоларын биллибэт. Онон дьон күсүгэр төлөбүрдээх көрүүгэ барарга күһэллэллэр. Сыһыа төлөбүрдээх көрдөрүү, операция элбээн иһэр, полис да абыраабат.

Бу, баҕар, бытархай проблемалар да буоллаллар, ыарыһахха туһугар ыарахаттары үөскэтэллэр. Онон дьон туһугар үлэ, дыһал туһуланарын ситиһэ сатыахха, үлэ бэрээдэгин, ыарыһахтарга сыһыаны, усулбууйаны көнөрө, тупсара сатыахха. Ыарыһахтарга болҔомтону күүһүрдүөххэ.

М.Г. ВИНУКОВА,
Хамаатта

Прибылых А.Г. үлэли олооро. Онон сорох сестэрэлэр иккилии үлэҕэ сүүрө сылдьан үлэлииллэр эбит.

Ол гынан баран, сорох түгэннэртэн соһуйдум. Урут бырааска көрдөрө тийдэххэ анализа, УЗИ-га толуоннары быраас бэйэтэ сарсынны күнүгэ көрдөрөр гына быһаарар эбит буоллаҕына, билигин хастыы эмэ күн кэтэһэр-манаһар буол-буккун. Холобур, тиискэ толуон ылар буоллаҕына, бээтинсэҕэ эрэ биэрэллэр, ону чэппиэр түүн 1-2 ч. туран уочараттаангы тигистэххинэ тиксэһин. Манна даҕатан суруйдахха, паспорттартар үлэлэрэ эмиэ биер манньк хартыына. Түүн 1-2 ч. да туран уочараттаан тиксибэтэхтэрэ эмиэ үгүс. Нэдиэлэ бэнидиэн-ныгэр эрэ пропискалаан абырыллар. Барыта хайдах эрэ дьону эрэйди түспүт киһи диэбит курдук дыһанан олоробут быһыылаах. Бу кыһынгы тымныыга түүн туран уочараттыахха диэтэххэ, дылаан дылаа эбэт.

Ити көрдөрөр кэмнэрбэр поликлиника тымныытын би-

лэммин халыҥнык таһан, истээх салиэччиктээх, ыстааннаах эрээри титирэстигэхпэр дьэри тоҕобун, мин уһаатаҕына чаас аһара, биер чаас буоллабын. Оттон итиннэ үлэлиир үлэһиттэр барахсаттар сарсыарда 9 ч. киһэ 3-4 чааска дьэри төһө эрэ тоҕоллор-хаталлар, доруобуйаларыгар да оуустаран эрдэхтэрэ, кинилэр да биһиги курдук тоҕор, ыалдьар дьоннор эбэт. Хайдахтаах да доруобай киһи тулуйан үлэлээбэт усулбууйатыгар хаһыс да сылдьарын үлэли олоролор диэммин кинилэри аһына, тулуурдарын сөҕө саныбын.

Тоһсунну тоһуттар тымныытыгар ити тымныы поликлиника дьэбэ улуус кылаабынай бырааһын эбэтэр дыһалталары аҕалан 1-2 хонукка үлэлэтэр буоллар, наһаа ичигэс дьэ булан көһүө этилэр. Күүтүүлээх саҕа поликлиникабыт быйыл үлэҕэ киирэрэ буоллар, дьон кыһалдата барыта быһаарыллыа этэ дьон түмүктүөхпүн баҕарабын.

М. БЯСТИНОВА,
Нам с.

ОБЩЕСТВЕННОЙ ХОНТУРОУЛ – БЭРЭЭДЭКТЭЭХ УОННА ТЭРЭЭНИННЭЭХ БУОЛУУ СУОЛА

Саха Республикатын Президентэ Е.А.Борисов 2012 сыл тохсунньу 27 күнүгэр Дьокуускай куоракка Саха Республикатын муниципальной тэриллилэрин баһылыктарын кытта көрсүһүүгэ тыл этиитин толору тексэ

РЕСПУБЛИКА КҮНДҮ ОЛОХТООХТОРО! БЫТЫКТАБЫЛЛААХ КОЛЛЕГАЛАР!

Мин Саха Республикатын Президентин дуоһунаһыгар үктэммитим балтараа сылтан арыый ордук кэм ааста. Республикаҕа күннэтэ элбэх үлэ ытыгыларын эһиги бары билэбит уонна итиллэргэ кыттабыт.

Мин үлэм мэлдьи адьас аһаҕас уонна чизинэй. Регион баһылыгын эбээһинэһин сүгэрбэр бу туһунан туохтааҕар да урут этэн турабын.

Бэйэм үлэбэр гражданскай общество бары институттарын уонна, уопсайынан, ханнык баҕарар киһини кытта ыкса үлэлэһиэм диин эмиэ эппитим. Биһиги уопсай кыһалҕаларбыт тула түмүстэхпитинэ, бары көмөлөөтөхпүтүнэ уонна эппиэтинэстээх буоллахпытна эрэ наадалаах түмүктэри ситиһиэхпит, туруоруллубут сорукутары толоруохпут. Ааспыт кылгас кэм иһигэр республикаҕа улахан суолталаах биһир даһаны кыһалҕаны тумнубатыбыт диин билгигин адьас эрэллээхтик этэбин.

Бу араас суоллаах уонна ис хоһоонноох кыһалҕалар. Итилэр ортолоругар суһал быһаарыны эрэйэр күннээҕи кыһалҕалар бааллар. Быһаарарга элбэх күнүдүһү уонна күүһү-уоһу ирдир тиһигэ быстыбат кыһалҕалар бааллар. Бюрократия кыһалҕата диин ааттыахха сөп кыһалҕа өссө биһир көрүңгэ баар. Маньнык кыһалҕа үөскүү суоһун үөскүүр. Сорох чунуобуньуктар, салайааччылар туһу да онорботторуттан, талбыттарынан дьаһайалларыттан, көһүүн сыйһаннарыттан, толоро охсубаттарыттан кыһалҕа элбиир, улаатар, көннөрү гражданинҕа да, бюрократ-чунуобуньукка бэйэтигэр да улахан охсуулаах, уопсайынан, былаас авторитетыгар буортулаах.

Биллэн турар, биһиги туохха эмэ элбэҕи ситиһэбит, туохха эмэ уларыта тутуубут тэтимэ бытаан. Ол эрээри Президент быһыгытынан боломуочууларын саҕа толоруубар бэлиэтэбит былааннарым балаҕа чуолкайдар уонна чопчулар. Итилэр бары соторутаагыта ылыллыбыт Саха Республикатын тус сыаллаах 37 государственнай программаларга ыйыла сылдыаллар. Бу былааннарга болжомтону ылат боппуруостар суохтар, ол оннугар бары сүрүн хайыскаларга иннибит диэки дьулуһуу баар.

Сүрүн позицияларга тохтуум. **Бастакыта.** Президентин дуоһунаһыгар үктэнээри тураммын экономикай политиканы ытыгыта утумнаах буолууну хааччыйаан диин эрэннэрбитим. Билгигин балаһанньа хайдаһый? Бу туһунан республика Правительствотын Бэрэссэдээтэлин бастакы солбуйааччы Алексей Александрович Стручков бэйэтин дакылаатыгар сийилии кэпсээтэ. Бири эбэн этиэм этэ, Саха Республиката сүрүн улахан экономикай көрдөрүүлэринэн Дальнай Востокка да, Российской Федерацияда да ылбыт кирибитэ билэ. Ылыммыт бырайыактарыбыт барыта олоххо киллэриллэр.

Иккитэ. Ты хаһаайыстыбатын сайдар кэскилин туһунан этэрбэр ты хаһаайыстыбатын үлэтин боппуруостарыгар сыйһаммытын төрдүттэн уларытар кэм кэллэ диин бэлиэтээн эппитим.

Улахан үлэ ытыгытына. Биһиги норуоту кытта сүбэлэспит, өйдөһөмүт уларыта тутууну садалаабыппыт – республика бары муниципальной тэриллилэригэр

ты хаһаайыстыбатын онорон таһаарытын өйүүргэ кэккэ государственнай боломуочуулары сыйыа биэрэргэ диин буолбута. Биллэн турар, биһиги саҕа садалаан эрэбит. Ол эрээри үчүгэй түмүктэр хайыһы үйө көстөн эрэллэр. Саҕа хотоннор, оҕуруот аһын харайар сирдэр, үүтү-эти астыыр пууннар тутуллаллар. Биһиги учуонайдарбыт өр сыллаах тус ххайыскалаах селекционнай үлэни ыһыттарытын түмүгэр үрдүк бородууксуйаны биэрэр саҕа сылгылар үөскээтилэр. Бу үлэ салданан барар.

Биһиги баар чахчылары учуоттааммыт ты хаһаайыстыбатын государство өттүттэн өйүүргэ саҕа ньымалары толкуйдаан оноробут. Ол курдук, 2012 сылга сөһү ахсаанын оннунан хаалларар уонна элбэтэр сыалтан 40 мөл. солк. үбү көрдүбүт. Мин соруудахпынан ты сиригэр анаан бюджет субсидияларын суотугар сөһү иитэр комплекстар үлэһиттэригэр мэктиэлэммит хамнаһы биэриини хааччыйар үлэ түмүктэнэн эрэр. Ты хаһаайыстыбатыгар анаммыт сирдэри биэри тирээн турар кыһалҕатын билгигин республика Правительствота хонтуруоллуур.

Үсүһө. Президентин дуоһунаһыгар үктэнэрбэр нэһилиэнньэни предпринимательскэй эйгэҕэ тардар туһугар үчүгэй усулуобуйалары тэрийэргэ бары күүспүтүн муньан көмөлөһүөхпүт диин сорок туруорбутум. Бу туһунан бүгүн нэһиликтэр баһылыктара бэйэлэрин тыл этиллэригэр бэлиэтээтилэр.

Бу хайыскаҕа балаһанньа хайдаһый? Республикаҕа патентна олобууруу нолуоктааһын тиһигэ олохтонно. Онорон таһаарар эйгэ нолуогу төлөөчүлэригэр нолуоктааһын судургу тиһигин ставката 10 % -тан 5 % диэри намтатылына. Дьобус уонна орто предпринимательство субъектарыгар государственнай бас билии объектары уларыска куортам төлөбүрүн 40 % намтаты олохтонно. Республика Дьобус предпринимательствотын сайыннарыны мэктиэлиир фонда былааннаахтык ханатыллар. Чэпчэтиллээх кредит линиялара аһылына. Технопарклары уонна бизнес-инкубатордары тутуу ытыгылар. «2012-2016 сс. Саха Республикатын норуоттарын уус-уран уонна илиинэн оноруктары өйөөһүн уонна сайыннары» хос программа онорһулунна. СР Эргин-промышленнай палатата чөлүгэр түһэриллэн бизнени кытта ситиһиллээхтик үлэлэһэр. Бизнени нолуок, бюджет, бай-дуол өттүнэн өйөөһүңгэ кэлигини балтараа сыл иһигэр элбэх онорһулунна диин эһиги болжомтобу тутун тардабын. Ким эрэбу аһыйах диибэ. Баһаалыста, предпринимательствоны өйүүр саҕа варианнары уонна суоллары тобулуг. Биһиги салгыи көмөлөһөргө бэлэммит. Ол эрээри дьобус бизнес үлэлиир сүрүн усулуобуйалара тэрилиннэ. Ол аата үлэлиэххэ, бэйэ дьыалатын сайыннарыахха, итиннэ саҕа дьону уонна саҕа эйгэни тардыахха наада. Предпринимательство саҕа үлэ миэстэлэрин таһаарыга улахан сорогу быһаарар. Ангардас 2011 сылга республикаҕа 3 тыһынчаттан тахса үлэ миэстэтэ тэрилиннэ.

Төрдүһө. Биһиги күүстээх социальнай политиканы ыһтар туһунан кэпсэппит. Сыл

иһигэр уонтан итэҕэһэ суох саҕа оскуоланы үлэҕэ киллэрэбит салданар. Оҕо саадын тутуу уонна өрөмүөннээһин үлэтин садалааһын аан бастакытын государство таһымыгар табыста.

Республикаҕа спорт, культура уонна доруобуйа харыстабылын аныгы объектара тутуллаллар.

Биһиги учуотал идэтин статуһун үрдэтэ сатаатыбыт. Государственной библиотекалар уонна музейдар специалистарын хамнастарын үрдэтиигэ бюджеттан үбүлээһин кээмэйин аан бастакытын элбэттибит.

2011-2012 сылларга Саха Республикатын доруобуйа харыстабылын саҕататыгы Программата олоххо киллэриллэр, манна уопсайа 8,2 млрд солкубай кээмэйдээх үбүлээһин көрүллүбүт, сүүһүнэн едина медицинаскэй тэрил атыһаһыллар. Нэһилиэнньэ доруобуйатын туругунан республика Дальнай Восток федеральной окуругар бастакы миэстэни ылар. Оҕо төрөөһүнэ сыл ахсын элбээн иһэр, оттон өлүүтэ лаппа аһыйыһар, онон республика нэһилиэнньэтин ахсаана тиһигин быспака эбиллэр турар.

«Моһоло суох эйгэ» диин республикатааҕы государственнай программа үлэлээн эрэр, бу программа соруугунан инбэлиттэр олохторун таһымын үрдэтии, кинилэри өйөөһүн буолар.

Улуу иһинээҕи социальнай суолталаах авиациянан таһыһа субсидия көрүллүүтүгэр бэйэбит бюджетпит үбүн анаатыбыт, онон республика 22 улуустарыгар 1000 тахса рейси толордубут, 21 тыһынчаттан тахса пассажирдары тастыбыт. Бу үлэ салданан барар. 2012 сылга бу сыалга хас эмэ сүүһүнэн мөлүйүөн солкуобай көрүллэр, улуустар истэригэр эрэ буолбакка, регионнар икки ардыларыгар таһыһа эмиэ.

ЫТЫКТАБЫЛЛААХ КОЛЛЕГАЛАР!

Федеральной органнар иннэлэригэр отчуоттаһынтан көстөрүнэн, үөрэххэ, доруобуйа харыстабылыгар, олох-дьаһах коммунальнай хаһаайыстыбатыгар көдүүһү биэрбэт ороскуоттары салгыи сүгэргэ бэлэммит, бу туһунан бүгүн Правительство Бэрэссэдээтэлин бастакы солбуйааччы этэн аһарда. Тоҕо дииэтэххэ, биһиги сүрүн сорукуптууна рейтингнэ мэлдьи үрдүк миэстэни ыла сатааһын буолбакка, атын бары субъектартан ураты сирдээх-уоттаах, айылҕалаах уонна демографическай усулуобуйалаах республикабыт олохтоохторун иннигэр бэйэбит социальнай уонна конституционнай эбэһэтэлиститибитин толоруу буолар. Ол эрээри бу усулуобуйалары былаас киин органнара күн бүгүңгэ диэри учуоттуу иликтэр. Биһиги

сыаналааһын маньнык ньыматын сөбө суоһунан аадыбыт. Мин бу туһунан иллэрээ күн Россия Правительствотын Бэрэссэдээтэлин солбуйааччы Д.Н.Козагы кытта көрсүһүүгэ эппитим, инникитин бу ньыма ууратыллыах тустаах.

Ол да буоллар бюджет ороскуоттара чахчы толорулар кыахтаах дьыалаларынан мэлдьи бигэргэтиллиэх тустаахтар диин бэлиэтээн этэбин. Биһигэ ты хаһаайыстыбатыгар, доруобуйа харыстабылыгар уонна атын салааларга, ол иһигэр хамнас төлөбүрүгэр баһаам элбэх үп ороскуоттары эһиги билэбит. 2012 сылга республика бюджетиттан ангардас хамнас ороскуота 41 млрд солкуобай буолуоҕа.

Бэһинэ. Республика социальнай политикатын сүрүн хайысхатынан Саха сириң олохтоохторун сөбүгэр сыаналаах уонна үчүгэй хаачыстыбалаах дьээнэн хааччыйы буолар диин эппитим. Биһиги билэ сыл иһигэр саҕа дьээннэ үлэҕэ киллэри кээмэйин, кырата, балтараа төгүл элбэтэр уонна 2015 сылга 450 тыһ.

кв. миэстэрэҕэ тиэрдэр сорогу туруорбуппут. Бу сорок эмиэ быһаарыллар. Биһиги быйыл олоор дьээннэ тутуу кээмэйин 350 тыһ. кв. миэстэрэҕэ тиэрдиэхтээхпит.

Былырын бигэргэтиллибит «2012-2016 сылларга үчүгэй хаачыстыбалаах олоор дьээнэн хааччыйы» государственнай программа бу улахан суолталаах үлэҕэ саҕа хайыскалары олоххо киллэриини көрөр: социальнай суолталаах олоор дьээнэн фондатын тутууну, тутааччылар дьалаҕайдарыттан эмсэҕэлэбит гражданныр государство өттүттэн өйөөһүнү, биэс уонна итинтэн элбэх оҕолоох ыаллар олоор усулуобуйаларын тупсарыга социальнай төлөбүр бариллитин, чааһынай олоор дьээлэри тутуу үбүлээһини элбэтиин уонна атын дьаһаллары.

Алтыһа. Государственной салайы көдүүһүн, салайааччылар толорор дыссиплиинэлэрин уонна эппиэтинэстэрин үрдэтэр туһунан эппитим.

Маньаха ылыллыбыт дьаһаллартан сороһун эрэ ахтыам. Бастакытын, республика государственнай былааһын ситэриллээх органнарын тутуулар улаханньы уларыйда. Правительство кадрын састааба лоп курдук анара саҕардылына, министрстволар уонна ведомстволар 14 саҕа салайааччылар аанан, министрдр кабинеттары кадрын састааба үксэ уларытылына. Чахчы толорулар кыахтаах сорукутары быһаарар кыаҕа сорох чунуобуньук былааска олоро суохтаах диин эппиппин бигэргэтэбин. Хаһаайынньыр субъектар оройуоннарын уонна нэһиликтэрин салайааччыларыгар бу эмиэ сыйһаннаах. Дьалаҕайдык үлэлиир начальниктары сэмэлиир дьаһаллар бааллар, олору үчүгэйдик билэбит.

Государственной салайы көдүүстээх буолуугун үрдэтэр, административнай реформаны ыһтар сыалтан электроннай правительство тэрийэр үлэни түмүктээн эрэбит. Биһиги бүгүн эбиэккэ диэри кадр политикатын туһунан сийилии кэпсэтибит, бу улахан суолталаах хайыска биһигини улахан уонна уустук үлэ күүтэр диин эппитим.

Сэттиһэ. Мин республика олохтоохторун чөл олобу тутууларга, арыгылааһын курдук ихдээннээх көстүүнү утары охсуһарга ыңырыбытым. Итириктээһини сэрэтиигэ, оҕолору уонна ыччаты арыгылаах уонна испирдээх бордуксууһаны иһи кутталлаах буоларыттан харыстааһынна республика сокуоннарыгар ула-

рытыһылар уонна эбиллэр киллэрилиннилэр.

Маньаха араас санаалар бааллар, ол эрээри республика общественноа биһиги көбүлээһиммитин сүннүүнэн өйөөтө. Специалистар дааннайдарынан, итириктээһини утары охсуһар үлэ үчүгэй түмүктэри биэрэр, республика арыгылааһын аһыйаан иһэр, арыгылаан баран буруу оноруу аччыыр.

Мань тэнэ чөл олобу тарбатыга өссө улахан суолтаны уурабыт. Бу сүннүүнэн үүнэр көлүөнэни, ыччапытын иитэр туһугар кыһаллабыт. Тоҕо дииэтэххэ, республикабыт, дойдубут инникитин эдэр дьоммут быһаарыахтаахтар. Билигин биһигэ устудьуоннар этэрэттэрэ сөргүтүлүннэ, эдэр специалистарга уонна устудьуоннара дьыалабыай ооньуулары ытыллаллар, республика Ыччатын правительствота уонна Ыччатын парламена тэриллэн үлэлиилэр. Талааннаах эдэр учуонайдар, педагогтар, предпринимателлэр, салайааччылар уонна көннөрү көхтөөх ыччаттар элбээн иһэллэр, кинилэри өйөөххэ наада.

Мин хатылаабытым курдук хатылыгы туруом. Биһиги ыччаты кытта үлэлиэхтээхпит, экономикабыт сайдыытыгар кинилэри тардар эбээһинэстээхпит, үлэҕэ-үөрэххэ тардыһыларын көбүлүөхтээхпит, үлэҕэ «наставничества» диин өйдөбүлү киллэриэхтээхпит.

Ахсыһа. Президентин дуоһунаһыгар үктэммит бастакы күннэригэр, бу да инниттэн общество билигин саҕа олоххо үчүгэйдик үөрэнэ охсоруугар культура уонна духуобуна тирэх быһытынан сүүнэ орооллаахтарыгар эрэммитим курдук улаханньык эрэнэбин. Глобализация кутталыгар утарсар, бэйэ күүһүгэр эрэммит буолууну кизэр кыйдыр уонна сайдарыт туһугар биһиги үрдүк духуобунастаах, культуралаах, үөрэхтээх буолуохтаахпыт, сиэри-майгыны тутуһуохтаахпыт уонна бэйэбит былыргы үгэстэригитин, төрөөбүт тылбытын-өспүтүн өйдүүх уонна үөрэтиэх тустаахпыт.

Общество олохсуйбут санаатын, дьон уйулҕатын уларытар уустук. Ол эрээри биһигэ барыбытыгар бу улахан суолталаах хайыскага кэккэ үчүгэй хамсааһын табыста дии саныбын. Республикабыт олохтоохторун өйө-санаата чэбдиригитин сотору кэмминэн өссө күүскэ билиэхпит диин эрэнэбин. Бу биһигэ атын кыһалҕалары кэбэҕэстик, түргэнник туоратарбытыгар көмөлөһүөҕэ.

Россия Президентэ Россия Историатын сыһынан биллэрбит 2012 сылыгар историческай собыгылар хаамыларын сөпкө сыаналырыгытын таһынан, Саха сириң норуоттарын историтыгар суруллубатах өрүттэр тустарынан өссө төгүл толкуйдаһах тустаахпыт. Маньаха биһиги научнай куустэригитер улаханньык эрэнэбин.

Бүтэр уһугар, тохсуһа. Эссө биһир пуун туһунан туспа этиэхпин баҕарабын – бу республика былаас федеральной органнарын кытта сыйһаннаһыта. Российской Федерация бары министрстволарын уонна ведомстволарын кытта көнө уонна көдүүстээх тиһиги туттубут дии саныбын. Бу үлэҕэ бэрт буола сатааһын, утарыһы, дубук этии суох. Ол оннугар биһигэ быһаара сатыыр кыһалҕаларытыттан уонна сорукутарытыттан сэттээн тахсар итэҕэтиллээх кэпсэтиллэр бааллар. Саха Республикатын мэлдьи бэрэбиэркэлэммит уонна дакаастаммит позициятын федеральной салалта, республикабыт территориальной органнара, государство бастакы дьонноро үксүгэр өйдүүлэр

уonna өйүүллэр.

Маныхаа холобур элбэх. Саамай санганы аҕалыым. Бу «АЛ-РОСА» компания тула тахсыбыт балаһыанньаны кытта ситимнээх боппуруос, Госдума быыбарын иннигэр кэккэ бөлөх дьон биир софотох сорукутаах этилэр – республикаҕа балаһыанньаны кэбирэтэр инниттэн бу боппуруоһу соруун күүрүкшүптүгэр. Дойду үрдүкү салалтата өйөөбүтүн түмүгэр компанияны государство хонтуруоллуур буолбута. Республика салалтата бэйэтин позициятын көмүскээбитэ.

Дальнай Восток уонна Забайкалье атын субъектарын курдук, Саха Республиката дьаныардаахтык итэҕэтэн, кырдыктаахтык дакаастаан былырын сэтгиниэҕэ Дальнай Восток уонна Байкал регионун сайдыытын Фондата тэриллибитэ, оттон билигин Сибири уонна Дальнай Восток сайдыытын Корпорациятын тэрийэр үлэ саҕаланна. Билигин Россияҕа боломуочуйалары киинтэн араарыы процеһа саҕаланан эрэрбит бииги республикабыт киллэрбит кылаата эмиз баар дии саныыбын. Федеральной киини кытта туруктаах, итэҕэйсиһилээх, бигэ сыйһан – бу Саха Республикатын ситиһилээх экономическай уонна социальнай сайдыытын сүрүн биричинэтэ. Бииги ылыныллыбыт уонна сөбүлэһиннэриллибит былааннар туолууларын болдоохторун уһатыахпыттан баҕарбаппыт. Бигэргэммит бырайыактарга күүтүллүбэтэх уларыйылар наадата суохтар. Саҥа дуогабардаһылары көрдөөһүн, сорофтор олус ыараханлык да буоллар, уон сыл устата этэнгэ ааспыт түһүмэхтэрибин хаттаан ааһарбыт сөбө суох. Республикабыт ситиһилээх кэскилэ үксүгэр Российской Федерация туруктаах уонна бигэ былааһын кытары ситимнээх.

Дойдуну түөрүгүнэ сатаан бүгүн дьону уулуссаҕа таһаарааччылар уонна Америка Холбохтуукаах Штаттарын посылсвоотыгар саттыааччылар диэки буолбаппыт, бииги дойдуну туруктаах онорорго уонна сайдыыга тирэҕирбит политика диэкибит.

ЫТЫКТАБЫЛЛААХ БИИР ИДЭЛЭЭХТЭРИМ!

Үлэлээр атын кыһалҕаларбытын ааттыырга бириэмэ тийибэт. Энергияны кэмчилээһин, ОДЪКХ эйгэтигэр, телекоммуникациялары уонна сибээһи сайыннарыыга элбэҕи оноробут. Нэһилиэнньэ быраабы билигин үрдэтигэр, коррупцияны утары, республикаҕа буруйу оноруу таһымны аччатыыга уода.

Биллэн турар, баҕарарбыт курдук барытыгар эргиччи туруоруллубут соруку кыйан толорбоппут. Маныхаа республикабыт сирин-уотун уратыларын кытта сибээстээх объективнай биричинэлэр бааллар.

Бэйэбититтэн эрэ тутулуктаах түгэннэр, ол иһигэр бэйэм ситэ онорботоҕум уонна оноофтор сорофтор сыһанаах быһаарылыбы ылыныым.

Бүгүн болҕомтобун тас өттүгэр хоту сытар территориялар хаалылар дьээн билинэргэ бэлэммин, дьининэн, объектары тутууну саҕалаатыбыт, «Российской Федерация Арктической зонатын туһунан» саҥа федеральной сокуону туруорса сатыыбыт, Уһук хоту сирин сайыннарыыга улахан суолталаах аҕыйах ахсааннаах төрүт норуоттары өйөөһүнү. Үлүгүрдээх үбү уган даҕаны уонунан сылларга коммунальнай хаһаайыстыба кыһалдаларын, оскуолалары уонна оҕо садтарын тутууну быһаара иликпит. Кэники сылларга бииһээ айылҕа элбэх иэдээн тахсар – халаан уута, кураан, ойуур баһаардара. Мантан сылтаан бюджет улахан ороскуоту сүгэр. Онон республикаҕа страховка бизнэһэ сайдыбатаҕа сытыы кыһалҕа кубулуйар. Уруктун курдук чэпчэтиллэри бириди киһинэн чопчулааһын

сөптөөх механизма оҕоһулла илик. Көһүү политикатын эйгэтигэр быһаарыллыбатах боппуруостар бааллар. Республикабыт киинигэр — Дьокуускай куоракка балаһыанна бэрдэ суох. Онон республикабыт киинигэр дьиннээхтик күүстээх уонна көдүүстээх, туох-ханлык иннинэ сорукутаах туруорары сатыыр, кыахтары салайар, үбү көрдүгү уонна туһанар салайааччы наада.

Ити эрээри, өссө төгүл хатылыбын, ааспыт балтараа сылга бииги ураты сорукутары туруордубут уонна үлэни бары хайысхаларга барытыгар ыытабыт. Саха Республикатын Президентинэн ылыныллыбыт сүрүн эбэһээтэлиститибэлэр эһиги көмөбүтүнэн бүгүн толоруллар. Ол эрээри түнүкүтүт нөҕү өттүнээҕи кестүү тутта уларыйа охсуо суоҕа дьээн өйдүүххэ наада. 90-с сыллар ыһыллыларгыттан уйгулаах уонна хаачыстыбалаах олох таһымнаах көһүү кырата суох кэми уонна тыһаанынаах үлэни эрэйэр. Бу суолу тутуһааччы кыайыаҕа.

Хомойуох иһин, бииһээх буккуллуу, утарыта турсуу, үчүгэйи барытын туора сотуу кинилэргэ барыстаах буолар кэтээн көрөөччүлэр уонна политиктара бааллар. Кинилэр таһаарылаах үлэни көрбөтөр эбэтэр көрүүктэри баҕарбаттар, ол гынан баран ханнык баҕарар омсолоох чаччылары мэлдьи билэ охсоллор. Сорофтор ханна эмэ бэрдэ суох түгэн таһыстааһына, ханнык эмэ биричинэнэн дьонго үчүгэй буолбатыттан сэтэрииллэрин аһаастык көрдөрөн, сыгына түһэллэрин дууһабынан сэрэйэһин. Бэйэтин норуотун уонна бэйэтин республикатын таптаабат эрэ киһи манньк быһыланар кыахтаах.

Хомойуох иһин, манньк «дьюлуһааччылар» көмөлөспөтөр, төттөрүтүн сайдарытын мэхэйдиллэр, республика уонна киһи нэһилиэнньэтин интэриэстэрин ааннаа ахтыбаттар. Кинилэр сомофолоһууга, кыаҕы түмүүгэ ыңгырылылары ыарылыахтык уонна күнүүлээн ылыналлар, туохха да наадата суох утары сыларына наһаа умсуғуйан турар көрдөрө сатаан. Кинилэр өйтөн була сатааһынан дьарыктаналлар, чопчу кыараҕас сыаллары экирэтэн, чэпчэки албастарынан оонньууллар. Кинилэртэн ким эрэ бэйэтин политическай кыага суофун саптынаары, ким эрэ урукку аһыытын-харатын ыраастаанаары, ким эрэ тустаах соруғун ситиһээри, үрдүк солону ылаары аһаастык кыһарыйар. Ханньк да дуоһунаска олобруттары иһин, кинилэргэ болҕомтону уураар наадата суох. Кинилэргэ бу бэйэлэрин суолталарын, бэйэлэрин ааттарын-суолларын үрдэтигин эрэ дьарыктанарга эһии сылтаах.

Бүгүн былаас уорганнарыгар кириитикэ тийбэт курдук. Ол гынан баран кырдыктаах, олохтоох, үчүгэй буолууга уларыйыыга туһулаахтык кириитикэни, кими-эрэ аҥардасты буруйдааһынна буолбатах.

Обществоҕа кириитикэни кириитикэниститибэттэн, тутунан да бигэргэммитэх эрэннэриилэри чопчу үлэ былааньттан, курааннах тылтан наадалаах этиллэри араарары быһаарыахха. Бири даҕаны утарсааччынан ааттанааччы киһи бу балтараа сыл устата миэхэ бири да туһалаах этиини, сүбэни биэрбэтэ. Хата, үгүс үгүс сүбэлэри, мэхтиэлээһиннэри эрэнэр уонна санааларыгар мэлдьи тирэҕирэр дьоммуттан — эһигини, норуоту, республика олохтоохторун кытта көрсүһүүлэрбэр ылабын.

Саха Республикатыгар атын субъектардан уратыта үгүс көлүөнэлэр тухары, хотугу менталитеттэри уратытын күүһүнэн общественнай уонна политическай туруктаах буолуу хааччылар, ити түмүгэр бииги үгүһү онорор кыахтаахпыт.

Уонна бииги бары туруоруллубут сыаллары ситиһиэхпит, бары сорукутары быһаарыахпыт. Өскөтүн ханнык эмэ боппуруостарга билигин биллэр түмүгү ыла илик буоллахпытна, итилэр сотору кэминэн көстүүктэрэ.

Бүгүн нэһилиэнньэни туох долгутарый? Биэс ордук ыарылаах боппуруос иһигэр үлэтэ суох буолуу, хамнас наһааҕа, арыгылааһын, территориялар тупсаҕайа суохтара, тулалыыр эйгэ киртийиитэ кириэллэр. Маны сэргэ билингитэ үгэс курдук электроэнергия тарыытарын үрдэтии, оттук сыанатын, үөһөннө көтүү үрдүк тарыыһа, нэһилиэнньэлээх пууннары гаастааһын, социальнай объектары тутуу, олофтор дьэ-уот усулуобуйатын тупсары курдук темалар иккис былаанга тахса иликтэр. Эһипитим курдук, бу кыһалдаларынан бары биригэ үлэлиэхпит.

Атын өттүгүтэн, былаас уорганнарын аһаастык буолууларын хааччылыыга, коррупцияны утары охсуһууну күүһүрдүүгэ, былаас бэрэстэбиитэллэрин бөрүстүөй дьонго ытыктабыллаахтык сыһааннаһытыгар, былаас уорганнарын уонна бизнэһи салайааччыларын судургу майгыларыгар, докумуоннары толорууну судургутууга, государство көдүүстээх өйөөбүтүн онорууга нэһилиэнньэ сөптөөх ирдэбили туруорар. Бүгүнгү күн дьиннээх хартыыната манньк.

Государственной уонна муниципальной сулууспалаахтар, араас чыыһаах салайааччылар бастакы суолталаах сорукутара – общество бу ирдэбили истиги уонна ылыныы, тутатына уонна сөптөөхтүк хардарыы, дьайымтылаах быһаарылыры ылыныы. Былаас аадырыһыгар дьон чунобуһуукуттан бэйэлэрин ыытыгыларыгар хоруйу ылбаттары туһунан үгүстүк үнсэллэр. Толоруохтаах дьон киэбирэр, улахамсыгар сигилилэрин тутуу да аһыммакка туран алдытаахха, кинилэргэ сылдыһааччылары, норуоту кытта быһааччы уонна чөһинэйдиэ кэпсэтииттэн куота сатаан сүүс сылтаҕы уонна дьыаланы булааччыларга тулуйумтуота суох усулуобуйаны тэрийиэххэ. Чунобуһуукуттар манньк быһыыларга үксүгэр общество былаастан тэйиитин, дьон эрэммит буолуутун үөскэтэр, нэһилиэнньэни барытын уопсай сорукутары быһаарыыга тардыыны харгыстыыр, гражданскай көүлээһиннэригэр хардыыны биэрбэт.

Онон манна олофтор салайааччылары барыларын сабыылаах буолартан, аһары сэрэхчэйэртэн, эһипитинэһи бэйэҕэ ылартан куттанартан түргэнник тэйэргэ ыңгырабын. Дьон эһиэхэ сылдыһаары суруйтары суохтаахтар, эһиги бэйэҕүт дьонго тахсан, кинилэргэ балаһыанньаны быһаарыахтааххыт уонна өйдөтүүктээххит, туруорсууларыгар хардарыахтааххыт, кыһалдаларын көрүүктээххит уонна билиэхтээххит. Бу эһиэхэ наадалаах. Бу муниципальнай тэриллилэр баһылыктарыгар эрэ буолбакка, правительство чилиэннэригэр уонна депутаттарга, атыттарга барыларыгар сыһааннаах.

Бу туһугар сотору кэминэн манньк мизэрэлэр ылыллыахтара:

— Саха Республикатын территориятыгар государственнай уонна муниципальной былаас уорганнарын көдүүстээх үлэлэрин хааччылар туһуттан «СР общественнай хонтуруол тиһигин сайыннарыы туһунан» СР Президентин Ыйааһын бырайыага бэлэмнэнэр. Бары таһымнарга общественнай хонтуруол кириэҕэ. Муниципальнай оройуоннар уонна куораттааҕы уокуруктар таһымнарыгар партиалар, общественнай тэрилтэлэр бэрэстэбиитэлэригэр общественнай эһиэттэр тэриллээхтэрин сөп. Нэһилиэк таһымнаах олохтоохтортон, актыбыыстартан,

общественнай өйү-санааны үөскэтээчилэртэн норуодунай хонтуруол общественнай комитет тэриллээхтээх.

— Республика государственнай былааһын ситэриилээх уорганнарын үгэс буолбут отчуоттары оннуларыгар быйылгы сылтан саҕалаан былаас үлэтин туһунан правительство отчуота хас бириди чопчу муниципальнай оройуонна, куораттааҕы уокурукка, хас бириди нэһилиэккэ уонна сэлиэнньээ сыһааннаан туруорулуоҕа. Былаас уорганнарын отчуоттарын чэрчитинэн нэһилиэнньэ тын кыһалдаларыгар аһаастык кэпсэтэр усулуобуйаны тэрийиэххэ.

— Бу сылтан саҕалаан министерстволар уонна ведомстволар, правительство чилиэннэрин сүрүннүүр салааларыгар, общественноһи кытта, республика бары муниципальнай оройуоннарын уонна куораттарын хабаан туран, тус отчуоттара тэриллээҕэ. Маныхаа хабааннаах отчуоттары республика предприятияларын уонна тэрилтэлэрин салайааччылары коллективтарын иннилэригэр туруоралларыгар сүбэлибит. Бүгүн бу үлэ дьиннээхтик саҕаланна.

— Бииги нэһилиэк уонна сэлиэнньэ таһымнарыгар аһаастык күрөстэһэр төрүккэ кадр саппааһын үөскэтиигэ кириэбит, 2020 сылга диэри республика кадрга политикатын концепциятын олоххо киллэрии чэрчитинэн общественнай истиллэри ытан туран. Маныхаа учреждениелар уонна тэрилтэлэр салайар кадрдарын нэһиликтэр таһымнарыгар аттаран туруорууну уонна анааһыны тустаах үлэ коллективын үгүс чилиэннэрин өйөөлүлэринэн эрэ ыытарга сүбэлибит.

— Тэрилтэлэр уонна учреждениелар арыгылыыр салайааччыларын общественность модьуйуугунан ууратар эбэтэр тохтотор ньыма олоххо кириэхтээх.

— Бары муниципальнай тэриллилэргэ барыларыгар гражданнар туруорсууларын кытта үлэлиир, нэһилиэнньэ уонна былаас уорганнарын икки ардыларыгар сибээстир сүһүөфүнэн буолар эһипиэттээх сирэйдэр көрүлүөхтээхтэр.

— Ситэриилээх былаас уорганнарын бары таһымнарыгар иһигиннэрэр-биллэрэр сирэстибэлэргэ кириитикэлиир ыстатыйалар, общественноһи долгутар матырыйааллар бэчээтэннэхтэринэ, дьайар бэрээдэги олохтуурга. Манньк ис хоһоонноох матырыйааллар, ким суруйбута биллэртэн уратыларга, көрүлүөхтээхтэр уонна итилэринэн хоруйдар уонна быһаарылар бэриллээхтээхтэр.

— Хас бириди нэһилиэккэ, общественность санаатын учуоттаан туран, республика государственнай бюджетын суотугар көрүлүбүт специалистер үлэлиир эйгэлэрин быһаарыы боппуруоһугар нардан сыһааннаһар быраап бэриллээҕэ.

— Инникитин, ол иһигэр үүммүт сылга миэстэтигэр государственнай былаас уорганнарын бэрэстэбиитэллэрин сүрүннээһин эрэ туһунан толкуйдуур, сүбэлээһэр уонна быһаарылыры ылынар буолбакка, олохтоох былаас уорганнарын тыа хаһаайыстыбатын, олох-дьаһах коммунальнай хаһаайыстыбатын, тутуу, культура, атын хайысхалар, бюджеттар икки ардыларынааҕы сыһан эйгэлэригэр боломуочуйаларын салгыы чопчулуур наада. Бу инниттэн правительство, оройуоннардааҕы, куораттардааҕы уонна нэһиликтэр таһымнарыгар муниципальнай тэриллилэр бэрэстэбиитэллэриттэн турар үс өрүттээх хамыһыһыалары булгуччу тэрийэргэ. Бу этиллэри 2012 сыл бастакы аһарын устата булгуччу ырытан онорорго.

— Бииги бюджеттар икки ардыларынааҕы сыһааннаһылары тупсарыыга үлэни

ытыгарбытын уонна нэһиликтэр бюджеттарын үбүлээһини тустаах ньыманан улаатыннарарбытын учуоттаан, Саха Республикатын Правительствоохтэр нэһилиэк таһымнаах муниципальной тэриллилэргэ үп үксүгэр тийбэтин учуоттаан, тыа сирин нэһиликтэрин тупсарыыга уонна атын да сыаллаах билингит сорукутары быһаарыыга бийыл хас бириди нэһилиэккэ 500 тыһ. солк., оттон 2013 сылтан – 1-дии мөлүйүөн солкуобайы көрөргө. Маны тэнэ 2013 сылтан хас бириди оройуон киинигэр сыллата 5-тии мөлүйүөн солкуобайы оройуоннар кииннэрин үлэлэрин толорууга биэрэргэ.

— Республика бастын муниципальнай тэриллилэригэр сыл түмүгүнэн көүлүүр төлөбүрдэр кээмэйдэрин улаатыннарыыны хаттаан көрөргө. Бу көүлээһиннэр ботуччу буоллалара булгуччулаах.

ЫТЫКТАБЫЛЛААХ ТАБААРЫСТАР!

Эһиги бүгүн республикабытын хамсагар туттаах күүһүнэн буолаҕыт – хас биридигит уонна бары биригэ. Эһиги хас биридигит кэнигэр салгыы хаачыстыбалаах уларыйыларга сытыытык наадыр сүүһүнэн уонна тыһыынчанан киһи, бири дойдулаахтарбыт тураллар. Хас биридигит санныгар улахан эһипиэтинэс сытар. Уонна мин өссө төгүл бу эһипиэтинэс туһунан санаһаахпын баҕарабын.

Общественнай хонтуруол тиһигин сайдыыта – бу нэһилиэнньэ бэйэте тэриинитин уонна көүлээһинин үрдэтигэ, салайар үлэ хаамыытыгар, ол иһигэр нэһилиэк алын таһымнаах, бары эйгэлэргэ – уулуссалары ыраастааһынтан объектары тутууга, олох-дьаһах өнөгүн хааччылыыттан быраабы харыстыыр уорганнарга тийэ өссө бири тэрилинэн буолар.

Общественнай хонтуруолу күүһүрдүү — республика бары олохтоохторун түмүүгэ, былаас уонна общество кыахтарын бири сүрүннүүргэ өссө бири хардыы. Өскөтүн бииги күүстээх экономикалаах уонна үрдүк таһымнаах олохтоох, туруктаах регионунан буолуохпутун баҕарар буоллахпытна, бүгүнгү күн наадыыыта манан быһаарыллар.

Былаас эрэ буолбакка, общество эмиэ республикаҕа, оройуонна эбэтэр нэһилиэккэ туох буоларыгар тустаах эбээһинэһи сүгүүктээх. Манан сибээстээн, 2012 сыл кулун тутар 4 күнүгэр буолаары турар республика муниципальнай тэриллилэрин баһылыктарын быһара Саха сирин олохтоохторун гражданскай эһипиэтинэстэрэ төһө үрдүгүн өссө биригэ тургутуо диэн бэлиэтиэхпин баҕарабын.

Уонна бүтэһигэ. Саха Республикатыгар Сомофолоһуу уонна Дофородоһуу сылынан биллэриллбит 2012 сыл бииһээхэ барытыгар былааннары уонна программалары онорууттан бүтэһиктээхтик уонна эргиллээхтик чопчу уонна быһаарыныылаах дьайыларга, тэтиммээх үлээҕэ көһүү буолуохтаах.

Бииһээх тохтоон хааларга бириэмэ да, сылтаа да суох. Бииги сыалбыт – иннибит диэки дьулуһуу! Девизпит уруктун курдук хаалар: бииги бары бэйэбит республикабыт иһин эһипиэттиэхпит!

Муниципальнай тэриллилэр баһылыктарыгар улахан эһипиэтинэһи, көхтөөх буолууну уонна бэйэни салайынар кыағы баҕарабын. Эһиги ситиһилээх үлэбит мэхтиэтинэн нэһилиэнньэ өйөөлү уонна дьон туһугар чилинээди уонна энкилэ суох үлэбитинэн ситиһпит тус бэйэбит аптарытыаккыт буоллун. Республика салалтата бэйэтин өттүгүнэн эһиэхэ үгүс өрүттээх өйөөлү оноруоҕа.

БОЛҔОМОТУТ ИИН БАҕЫБЛАРЫН.

Понедельник, 20 февраля

05.00 Доброе утро
09.00, 12.00, 15.00, 18.00, 00.35 Новости
09.05 Контрольная закупка
09.40 Жить здорово!

Вторник, 21 февраля

05.00 Доброе утро
09.00, 12.00, 15.00, 18.00, 23.35 Новости
09.05 Контрольная закупка
09.40 Жить здорово!

илом Ширвиндом
15.20 Т/с "Обручальное кольцо"
17.05 Свобода и справедливость с Андреем Макаровым

Среда, 22 февраля

05.00 Доброе утро
09.00, 12.00, 15.00, 18.00 Новости
09.05 Контрольная закупка
09.40 Жить здорово!

Четверг, 23 февраля

баты в прямом эфире
18:50 «Выборы-2012»
19:45 «Диалог с властью»
20:30 «Саха Сирэ-Якутия»

06.00, 10.00, 12.00, 15.00, 18.00 Новости
06.10 Х/ф "Чистое небо"
08.10 Х/ф "Служили два товарища"

Пятница, 24 февраля

05.00 Доброе утро
09.00, 12.00, 15.00, 18.00 Новости
09.05 Контрольная закупка
09.40 Жить здорово!

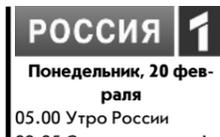
Суббота, 25 февраля

06.00, 10.00, 12.00, 18.00 Новости
06.10 Х/ф "Годен к нестроевой"
07.45 Играй, гармонь любимая!

09.00 Умницы и умники
09.45 Слово пастыря
10.15 Смак
10.55 Д/ф "Николай Расторгуев. "Давай за жизнь!"

Воскресенье, 26 февраля

06.00, 10.00, 12.00 Новости
06.10 Х/ф "Возвращение Святого Луки"
08.15 Армейский магазин
08.50 Мультфильм

РОССИЯ 1 Понедельник, 20 февраля

05.00 Утро России
09.05 С новым домом!
10.00 О самом главном
11.00, 14.00, 16.00, 20.00 Вести

Вторник, 21 февраля

05.00 Утро России
09.05 С новым домом!
10.00 О самом главном
11.00, 14.00, 16.00, 20.00 Вести

16.50 Т/с "Кровинушка"
17.50 Т/с "Хозяйка моей судьбы"
18.50 Прямой эфир
20.50 Спокойной ночи, малыши!

Среда, 22 февраля

05.00 Утро России
09.05 С новым домом!
10.00 О самом главном
11.00, 14.00, 16.00, 20.00 Вести

Четверг, 23 февраля

05.30 Х/ф "Белое солнце пустыни"
07.15 Х/ф "Судьба"
10.35 Х/ф "Сорокапятка"

12.30, 14.20 Т/с "Морпехи"
14.00, 20.00 Вести
20.35 Праздничный концерт, посвященный Дню защитника Отечества

Пятница, 24 февраля

05.00 Утро России
09.05 Мусульмане
09.15 С новым домом!
10.10 О самом главном

Суббота, 25 февраля

04.55 Х/ф "Над Тиссой"
06.35 Сельское утро
07.05 Диалоги о животных
08.00, 11.00, 14.00 Вести

Москва
08.20 Военная программа
08.50 Субботник
09.30 Городок
10.05 Национальный ин-терес

Воскресенье, 26 февраля

05.20 Х/ф "В зоне особого внимания"
07.20 Вся Россия
07.30 Сам себе режиссер
08.20 Смехопанорама
08.50 Утренняя почта

20 февраля, понедельник

7:00 «Новый день- Сага күнэ»
9:00 «Progress»
9:30 «В мире музыки»
10:15 «Дом на Севере»

21 февраля, вторник

7:00 «Новый день- Сага күнэ»
9:00 «Пропеллер»
9:15 «Сардаана»
10:00 «ТВ-спорт»

22 февраля, среда

7:00 «Новый день- Сага күнэ»
9:00 «Геван»
9:30 «Дворы нашего детства»
10:00 «Недвижимость в Якутии»

23 февраля, четверг

8:00 «Ааспыт олох кэрчиктэрэ»
8:30 «Культура уонна спорт эстафетатын 55 сылыгар»

алыптаах алгыһа»
14:00 «Чужие тайны» сериал (Россия)
15:00 «Рассказы о русском оружии» документальный сериал. I серия

24 февраля, пятница

7:00 «Новый день- Сага күнэ»
9:00 «Дьэһөгөй оботун удьуордатын...» («Маарыкчаан» ТВ)
9:30 «Полярная звезда»

8:15 «Мой спорт»
8:30 «Полярная звезда»
9:00 «Контакт»
9:15 «Время кино: Загадочное желание. Фэнтези (Индия)»

26 февраля, воскресенье

8:00 Утренняя зарядка
8:20 «Пропеллер»
8:35 «Аал-луук мас»
9:05 «Веселый будильник»

РОССИЯ 2 Понедельник, 20 февраля

11.00, 13.10 Вести включено
11.55 Индустрия кино
12.30 В мире животных с Николаем Дроздовым

Вторник, 21 февраля

11.00, 13.10, 19.05, 09.20 Все включено
12.00 Моя планета
13.00, 15.00, 18.00, 00.25, 04.50, 08.50 Вести-Спорт

Среда, 22 февраля

10.00 Хоккей. НХЛ. "Питтсбург Пингвинз" - "Нью-Йорк Рейнджерс". Прямая трансляция
12.30 Спортивная наука

Четверг, 23 февраля

10.00 Хоккей. НХЛ. "Оттава Сенаторз" - "Вашингтон Кэпиталз". Прямая трансляция
12.30 Наука 2.0. НЕПростые вещи. Пробка

- 3"
00.50 Профессиональный бокс. Лучшие бои Александра Поветкина

Пятница, 24 февраля

11.00, 13.10, 19.15 Все включено
11.55 Top Gear
13.00, 15.00, 17.55, 18.05, 00.15, 05.55 Вести-Спорт

Суббота, 25 февраля

10.00 Хоккей. НХЛ. "Нью-Йорк Айлендерс" - "Нью-Йорк Рейнджерс". Прямая трансляция
12.30, 13.45 Моя планета

лига ВТБ. ЦСКА - "Спартак" (Санкт-Петербург). Прямая трансляция
01.45 Поветкин vs Хук. Кто кого?
03.25 Футбол. Чемпионат Англии.

Воскресенье, 26 февраля

10.50, 07.35 Моя планета
11.15 Страна.ру
11.45 Мой брат - сомалийский пират
12.35 Индустрия кино

Күндү киһибитин, тапталлаах кэргэммин, амарах арабытын, эйбэс эһэбитин, күтүөпүтүн, үлэ ветеранын **ДОРОФЕВ ЗАХАР ГЕРАСИМОВИЧЫ**, Нам улунун Хамаатта нэһилиэтин олохтообун үөрэн-көтөн туран 60 сааскынан итигитинник эбэрдэлибит!

Эн 40 сыл суоппарынан Уһэһэ Бүлүү, Нам улустарыгар үтүө суобастаахтык үлэлээбитин үгүс элбэх грамоталарынан, хайбал суруктарынан сыаналаах бэлэхтэринэн бэлиэтэммитэ. Эн дыонго-сэргэбэ үтүө сыһыангынан, үлэбэр бэриниэтин, амарах дууһабын холобур онгостобут, кизэн туттабыт. Оболоргун үрдүк үөрэхтээх үлэһит бэрдэ онгортон, билигин сиэннэргэр көмөтирэх буолан өссө да үлэһити сылдьаргыттан үөрэбит, махтанабыт. Күндү киһибитигэр бары санаа бастыгынан, ыра санаа ырааһын аныгыбыт, кырдыары билбэт эрчимнээх сүрэби, үтүмэн үгүс үөрүүнү, уостубат уйгуну-бийяны, чэгиэн-чэбдик доруубуйаны баҕарабыт!

Кэргэнин, уолаттарын, кыргыттарын, кийиитин, сиэннэрин, Яковлевтар, Ивановтар

Күндү ийэбитин, эбээбитин **ЛЮДМИЛА МИХАЙЛОВНА**, арабытын, эһэбитин **НАУМ ИГНАТЬЕВИЧ ПРОТОПОПОВТАРЫ** алаһа дьизини тэринэн олоруттара 30 сылынан ис сүрэхтэн эбэрдэлибит!

ЫҤЫРЭХ ТЫЛЛАР

Баҕарабыт чэгиэн доруубуйаны, үгүс үөрүүнү, кырдыары билбэт уһун олоҕу! Биһиги туспутугар ахсаабат кыһамныгыт, сүбэбит, көмөбүт иһин барҕа махталбытын тирэрдэбит!

Эбэрдэни кытта Уһэһэ Бүлүүттэн, Өлүөхүмэттэн, Хабаровскайтан, Хамааттагын кысыкты Күнэй, биэс уолаттаргыт, кийииттэргит, сиэннэргит

Хамаатта нэһилиэтин биир улахан дьизэ кэргэнин, саха-француз лицейин үлэһиттэрин **ПРОТОПОПОВ НАУМ ИГНАТЬЕВИЧЫ, ЛЮДМИЛА МИХАЙЛОВНАНЫ** ыал буолан олоруктук 30 сыллаах кэрэ-бэлиэ күнүнэн истинник эбэрдэлибит!

Эһиги 5 уол оҕону, 1 кыталык кыһы төрөтөн, иитэн үтүө үлэһит дьон буоларга үгүс кыһамныгытын уурагытын билэбит. Билигин сиэн көрөн үөрэ-көтө сылдьаргытын биһирибит. Бу курдук эйэ-дэмнээхтик саха ыалын сиэринэн оҕолорук үөрүүлэринэн,

сиэннэргит миһээрдэринэн дьоллонон этэнгэ ныр-бааччы олорун диэн баҕа санаабытын тирэрдэбит.

Хамаатта саха-французскай лицейин профкома

Аҕа табаарыспыт, Хатын Ары нэһилиэтин олохтооһо, үлэ, тыыл ветерана, 2002 сыллаахха „Энсиэли“ хаһыат бастыг общественнай корреспонденна **ГЕРАСИМ АФАНАСЬЕВИЧ МАРКОВЫ -МААРКАП ДЬАРААҤЫНЫ** 80 сааскын туолбут өрөгөйдөөх күнүгүнэн ис сүрэхпититтэн истинник, иэйэн-куойан туран эбэрдэлибит!

Эн биһиги хаһыаппытыгар суруйар очеркаларыг, ахтылыларыг ураты интэриэһинэй ис хоһоонноох буоланнар, аарааччылар сэнгэриилэрин мөлдүй ылаалар. Суруйууларгар биир дойдулаахтарын туһунан, кинилэр үлэбэ бэриниилэрин уонна көрөг-нарга көхтөөхтөрүн таба бэлиэтээн, бэргэнник сурукка тиһэрин барыбытын умсугутар. Кырдыбыны кизэр кыйдаан, айар кыдыккын ыһыктыбакка, өссө да интэриэһинэй суруйууларгынан бар дыонгун сэнгэрдэ ту. Убаастабыллаах киһибитигэр чэгиэн доруубуйаны, дьизэ-кэргэнгэр дьолу-саргыны, этэнгэ буолууну баҕарабыт. Сгыты бөрүгөн сыһаабатын!

Эбэрдэни кытта „Энсиэли“ хаһыат редакциятын коллектива

БИЛЛЭРИИЛЭР

Начинаем ремонт холодильников. Быстро, качественно, гарантия. Вырезь и сохрани номер. **Тел. 41-8-04, 89142249924**

Продаю место в детском саду (2007 г. рожд.) в г. Якутске (р-н Аэропорта). **Тел. 89841186904, 89246608523**

Куплю оцинкованные трубы. **Тел. 89143898990**

Услуги грузовой иномарки по селу, по городу. **Тел. 89841160270, 89243661967**

Продаю благоустроенную 2-хкомн. квартиру за 1400000 руб. (сделан кап. ремонт, заменены полностью санузлы, имеется горячая вода) по ул. Чернышевского, 22, кв. 22. **Дом. тел. 42-8-34, 89644207320**

Продается 2-хэтажный частный дом с гаражом на 2 бокса на участке Нэлэгэр. **Тел. 89142264488**

РАСПОРЯЖЕНИЕ

от 07 февраля 2012 г. №283-р

О стоимости дров-швырка с доставкой до потребителя по Намскому улусу

На основании Закона РС(Я) от 05.06.2005г. 246-З № 499 – III «О наделении органов местного самоуправления в РС(Я) отдельными государственными полномочиями по государственному регулированию

цен (тарифов)», Приказа ГКЦ-РЭК РС(Я) № 53 от 28.12.2009 г. «О преискурванте цен на заготовку и вывозку дров-швырка, реализуемых населению», письма ГКЦ-РЭК РС(Я) № 04-02п-3278 от 03.10.2011г, распоряжаюсь:

Утвердить стоимость дров-швырка с доставкой до потребителя, согласно приложению.

Рекомендовать руководителю бюджетной организации при заключении договоров руководствоваться утвержденной стоимостью дров-швырка.

Службе адресных субсидий ЖКУ ГКУ РС(Я) «Агентство субсидий» по Намскому улусу руководствоваться утвержденной стоимостью при расчете субсидий по оплате твердого топлива.

Отделу экономики довести утвержденную стоимость дров-швырка до поселений муниципальных образований.

Настоящее распоряжение опубликовать в средствах массовой информации.

Контроль исполнения настоящего распоряжения возложить на заместителя главы по экономике и финансам Петрову Л.Н.

Глава улуса А.И.Льин

Приложение к распоряжению главы улуса от 07 февраля 2012 г. №283-р Стоимость дров-швырка с доставкой до потребителя

Наименование показателей	марки а/техники	до 5 км		до 6 до 10 км		до 11 до 15 км		до 16 до 20 км		до 21 до 25 км		до 26 до 30 км		до 31 до 35 км		от 36 до 40 км		от 41 до 45 км		от 46 до 50 км		от 51 до 60 км		от 61 до 70 км		от 71 до 80 км		от 81 до 90 км		от 91 до 100 км	
		без НДС	с НДС	без НДС	с НДС	без НДС	с НДС	без НДС	с НДС	без НДС	с НДС	без НДС	с НДС	без НДС	с НДС	без НДС	с НДС	без НДС	с НДС	без НДС	с НДС	без НДС	с НДС	без НДС	с НДС	без НДС	с НДС	без НДС	с НДС		
1,1 Стоимость заготовки с доставкой 1 пдм3	УРАЛ, ЗИЛ-131	579,78	605,32	619,16	648,05	658,54	690,80	697,93	733,55	737,32	776,29	776,70	819,04	816,09	861,78	855,48	904,52	889,84	941,23	929,23	983,97	997,59	1057,06	1076,00	1142,20	1154,41	1227,35	1232,83	1312,49	1311,24	1397,64
	ЗИЛ-130, ГАЗ-66	577,95	600,88	618,21	644,18	658,48	687,50	698,74	730,82	739,00	774,13	779,26	817,44	819,53	860,75	859,79	904,07	895,03	941,34	935,29	984,65	1005,34	1058,81	1085,43	1145,03	1165,54	1231,25	1245,63	1317,47	1325,73	1403,70
	ГАЗ-53	600,92	624,45	651,45	678,84	701,97	733,23	752,49	787,62	803,02	842,01	853,55	896,39	904,07	950,79	954,59	1005,17	1000,10	1053,33	1050,62	1107,91	1141,07	1204,10	1241,58	1312,37	1342,09	1420,64	1442,60	1528,90	1543,10	1637,16
	МТЗ-80,82	583,73	609,80	620,69	650,46	657,63	691,12	694,58	731,78	731,53	772,44	768,48	813,10	805,43	853,77	842,38	894,42	874,30	929,04	911,26	969,71	974,71	1038,59	1048,23	1119,54	1121,74	1200,50	1195,25	1281,45	1268,76	1362,41
	ДТ-75, Т-40	623,57	656,99	680,77	721,73	737,97	786,47	795,17	851,21	852,38	915,95	909,58	980,69	966,77	1045,43	1023,98	1110,18	1076,16	1168,87	1133,36	1233,62	1237,30	1350,65	1351,30	1479,74	1465,30	1608,84	1579,29	1737,92	1693,29	1867,02
	К-700	627,56	661,57	723,49	764,84	838,10	855,14	911,36	920,98	984,63	986,81	1057,89	1052,64	1131,16	1118,47	1204,42	1179,27	1271,64	1245,11	1344,92	1365,98	1478,65	1496,92	1624,47	1627,86	1770,27	1758,79	1916,09	1889,73	2061,90	
			с НДС		с НДС		с НДС		с НДС		с НДС		с НДС		с НДС		с НДС		с НДС		с НДС		с НДС		с НДС		с НДС		с НДС		с НДС
	УРАЛ, ЗИЛ-131	684,14	605,32	730,61	648,05	777,08	690,80	823,56	733,55	870,03	776,29	916,51	819,04	962,99	861,78	1009,46	904,52	1050,02	941,23	1096,49	983,97	1177,15	1057,06	1269,68	1142,20	1362,21	1227,35	1454,74	1312,49	1547,26	1397,64
	ЗИЛ-130, ГАЗ-66	681,98	511,65	729,49	644,18	777,00	687,50	824,51	730,82	872,02	774,13	919,53	817,44	967,04	860,75	1014,55	904,07	1056,13	941,34	1103,64	984,65	1186,30	1058,81	1280,81	1145,03	1375,33	1231,25	1469,84	1317,47	1564,36	1403,70
	ГАЗ-53	709,09	511,65	768,71	678,84	828,32	733,23	887,94	787,62	947,57	842,01	1007,18	896,39	1066,80	950,79	1126,42	1005,17	1180,12	1053,33	1239,74	1107,91	1346,47	1204,10	1465,06	1312,37	1583,67	1420,64	1702,27	1528,90	1820,86	1637,16
МТЗ-80,82	688,80	609,80	732,41	650,46	776,01	691,12	819,60	731,78	863,20	772,44	906,81	813,10	963,80	853,77	994,01	894,42	1031,68	929,04	1075,29	969,71	1150,16	1038,59	1236,91	1119,54	1342,09	1200,50	1442,60	1281,45	1497,14	1362,41	
ДТ-75, Т-40	735,81	1112,53	803,31	721,73	870,81	786,47	938,30	851,21	1005,81	915,95	1073,30	980,69	1140,79	1045,43	1208,30	1110,18	1269,86	1168,87	1337,37	1233,62	1460,02	1350,65	1594,53	1479,74	1729,05	1608,84	1863,57	1737,92	1998,08	1867,02	
К-700	776,03	691,57	853,72	764,84	1009,07	838,10	1009,07	911,36	1086,76	984,63	1164,43	1057,89	1242,12	1131,16	1319,79	1204,42	1391,54	1271,64	1469,23	1344,92	1611,86	1478,65	1766,37	1624,47	1920,88	1770,27	2075,37	1916,09	2229,88	2061,90	
		с НДС		с НДС		с НДС		с НДС		с НДС		с НДС		с НДС		с НДС		с НДС		с НДС		с НДС		с НДС		с НДС		с НДС		с НДС	
УРАЛ, ЗИЛ-131	405,84	423,72	433,41	453,64	460,98	483,56	488,55	513,48	516,12	543,40	543,69	573,33	571,26	603,25	598,84	633,16	622,89	658,86	650,46	688,78	698,31	739,94	753,20	799,54	808,09	859,14	862,98	918,74	917,87	978,35	
ЗИЛ-130, ГАЗ-66	404,57	420,61	432,75	450,93	460,93	481,25	489,12	511,57	517,30	541,89	545,48	572,21	573,67	602,53	601,85	632,85	628,52	658,94	654,70	689,26	703,74	741,16	759,80	801,52	815,88	861,88	861,88	917,94	922,23	928,01	982,59
ГАЗ-53	420,65	437,11	456,01	475,19	491,38	513,26	526,74	551,34	562,12	589,40	597,48	627,47	632,85	665,55	668,21	703,62	700,07	737,47	735,44	775,54	798,75	842,87	869,11	918,66	939,47	994,45	1009,82	1070,23	1080,17	1146,01	
МТЗ-80,82	408,61	426,86	434,48	455,32	460,34	483,78	486,21	512,24	512,07	540,71	537,94	569,17	563,80	597,64	589,66	626,09	612,01	650,33	637,88	678,79	682,30	727,01	733,76	783,68	785,22	840,35	836,67	897,01	888,13	958,68	
ДТ-75, Т-40	436,50	459,89	476,54	505,21	516,58	550,53	556,62	595,85	596,67	641,16	636,70	686,49	676,74	731,80	719,77	777,12	753,31	818,21	793,35	863,53	866,11	945,45	945,91	1035,82	1025,71	1126,19	1126,19	1216,55	1188,13	1306,91	
К-700	460,36	484,10	506,44	535,39	598,60	586,67	598,60	637,95	644,69	689,24	690,76	740,52	736,85	791,81	782,93	843,10	825,49	890,15	871,58	941,44	956,19	1035,06	1047,85	1137,13	1139,50	1239,19	1231,15	1341,26	1322,81	1443,33	
		с НДС		с НДС		с НДС		с НДС		с НДС		с НДС		с НДС		с НДС		с НДС		с НДС		с НДС		с НДС		с НДС		с НДС		с НДС	
УРАЛ, ЗИЛ-131	478,90	423,72	511,43	453,64	543,95	483,56	576,49	513,48	609,02	543,40	641,56	573,33	674,09	603,25	706,63	633,16	735,01	658,86	767,55	688,78	824,01	739,94	888,78	799,54	953,54						

БИЛЭРИИЛЭР

ПОЛОЖЕНИЕ

спортивных состязаний среди округов, посвященных ко Дню защитника Отечества

«ЛЕНСКОЙ НЭБИЛИК БООТУРДА-РЫН КҮРЭБЭ»

Основной целью:

Спортивных состязаний среди округов является приобщение жителей МО «Ленский наслег» к здоровому образу жизни и систематическим занятиям физической культурой и спортом. Повышение интереса к народному промыслу как хобби (фото, охота, спорт, рыбалка и т.д.)

Задачи:

1. Создание системы работы по физической культуре, массовому спорту среди жителей МО «Ленский наслег»;

2. Выявление сильнейших спортсменов, лучших команд среди округов «Ленского наслега»;

3. Повышение интереса среди населения МО «Ленский наслег» к общественной жизни улуса села;

Время и место проведения:

23 февраля, 9 ч., ДЮСШ;

Руководство проведением:

Администрация МО «Ленский наслег», управление спорта и молодежной политики МО «Намский улус», Общественной фронт группы поддержки кандидата в президенты РФ В.В. Путина;

Участники:

прописанные (постоянно), проживающие в «Ленском наслеге» не менее 2 (двух) лет. К спортивным состязаниям не допускаются лица, употребившие алкогольные напитки.

Состав команд округов «Ленского наслега»:

Вид спорта	Кол-во участников	Кол-во тренеров-представителей
Хомуур хапсафайа (5 муж.)	5 чел.	1 чел.
Перетягивание каната (10 муж. + дети.)	10 чел.	1 чел.
Тир (из пневматической винтовки) (2 муж., 1 юноша.)	3 чел.	1 чел.
Фотоконкурс «Байанай» (отец и сын)	2 чел.	1 чел.
Итого:	20 чел.	4 чел.

Фестиваль по уличным танцам (брейк-данс, поп-пинг, электро данс)

Участники: молодежь от 14 до 30 лет. Место проведения: ЦД им. Шестакова. Время проведения: 11ч. (регистрация) Контактный телефон: **8914-242-15-26**

Примечание:

Каждая команда должна иметь единую спортивную форму и эмблему округа (Түөлбэ).

Определение победителей:

Общее командное место в спортивных мероприятиях выводится по наименьшей сумме набранных очков, т.е. I место – 1 очко, II место – 2 очка, III место – 3 очка и т.д. При равенстве очков у двух и более команд преимущество получает команда, завоевавшая наибольшее количество 1, 2, 3 и т.д. мест по видам спорта. При равенстве очков по качеству занятых мест. При равенстве этих качеств, учитывается занятое место в комбинационной эстафете. За невыставление команды по какому-либо виду спорта дается штрафное очко, равное последнему месту от числа участвующих команд в финальной части, плюс два штрафных очка.

Награждение:

Команды, занявшие призовые места по видам спорта, награждаются медалями и дипломами. В общекомандном зачете команды, занявшие призовые места награждаются Кубками, дипломами и ценными призами Организационного комитета Спартакиады.

Финансирование:

1. Расходы несет глава муниципального образования «Ленский наслег»;

2. Расходы по подготовке и финальным соревнованиям несет оргкомитет.

Заявки:

Заявки на участие принимаются с указанием количества участников по видам спорта до 22 февраля 2012 года, по адресу: ул. Октябрьская, 1, каб. 219, тел. факс 41-352. МО «Ленский наслег»

Редактор В.Г. КАСЬЯНОВ

ОТДЕЛЪАР: информация, сурук, төрүт культура — **41496;** бухгалтерия — **41141;** факс — **41141;** редакционной-издательской ситим — **41332**

КЫТТЫН, СЭРГЭЭН, БОЛҮЙУН!
П.И. Сивцев аатынан Намнаабы историко-этнографической музей 45 сылын көрсө ытыллар «Өбүгэ утумнаах, олох суоллаах» диэн уус-уран айымньыга, научнай чинчийиҕэ, ыстатыйаҕа, ахтыларга аналлаах күрэх

БАЛАҤЫАННЫТА

1. Конкурс сыала-соруга:

— улуус историктарын, номохторун, үһүээннэрин, олорон ааспыт олобун, сири-дойдуну, собутиеларын, дьонун-сэргэтин чинчийи, үөрэти, киэн эйгэҕэ тиэрди.

2. Тэрийээччилэр:

— улуустаагы культура управлениета;
— П.И. Сивцев аатынан Намнаабы историко-этнографической музей;

— Н.М. Рыкунов аатынан улуустаагы библиотека;

— «Энсиэли» хаһыат редакцията.

3. Кыттааччылар:

— үөрэнээччилэр, студенттар;
— көннөрү ааҕааччылар;
— журналистар, общественной корреспонденттар.

Кыайылыахтары быһаары бөлөбүнэн тус-туспа ытыллар.

4. Сүрүн ирдэбилэ

Бэчээтэнэр үлэ улуус историктар, дьонугар-сэргэтигэр, эбэтэр былыргы экспонатка олохторбут буолуохтаах. Кээмэйэ А4 форматтаах, илиинэн суруллубута 10-тан, машинкаҕа, компьютерга талыллыбыта 10-наах шрибинэн 5-тэн улааты суохтаах. Кирибит үлэлэр «Энсиэли» хаһыат «Намнаабы музей 45 сылын көрсө» диэн рубрикатагар бэчээтэнэллэр. Үлэлэри музейга, эбэтэр редакцияҕа аҕааһахтыын сөп.

Күрэх 2012 сыл сэттиньитигэр түмүктэнэр. Кыайылыахтары сыаналаах бэлэхтэр, анал өйдөбүнүктэр күүтүллэр.

Тэрийэр комиссия

ГРАФИК ВЫЕЗДОВ ВРАЧЕБНОЙ БРИГАДЫ

18.02.12 г. — п. Кобякон
21.02.12 г. — п. 2 Хомустах
28.02.12 г. — п. Тюбя
02.03.12 г. — п. Маймага
Прием с 09.00 ч. по 16.00 ч., обед с 13.00 ч. до 13.30 ч.

ГРАФИК ВЫЕЗДОВ БРИГАДЫ ВРАЧЕЙ-СТОМАТОЛОГОВ

Бочкарев Н.А. — зубной врач
Григорьева Е.Д. — м/с стоматолога — с 13.02.12-22.02.12 г. — п. Кобякон, Арбын, Фрунзе

Протодияконова И.Н. — зубной врач
Макарова М.С. — м/с врача-стоматолога — с 27.02. по 02.03.12 г. — п. Салбан
Огонерова Н.Н. — врач-стоматолог
Новгородова С.С. — м/с стоматолога — с 12.03. по 16.03.12 г. — п. 2 Хомустах
Копырина С.Н. — врач-стоматолог
Константинова Л.И. — м/с стоматолога — с 19.03. по 23.03.12 г. — п. Тастах

УБААСТАБЫЛЛААХ УЛУУС ОЛОХТООХТОРО!

Быыл биһиги Российской Федерациябыт норуоттара уонна ССРС республикаларын гражданаара 1941-45 сс. Аҕа дойдуга Улуу сэриитигэр сэбиэскэй норуот Улуу Кыайытын 67 сылын өрөгөйдөөхтүк бэлиэтиэхпит. Бу бэлиэ даатаны көрсө РФ уонна СР ветераннарын сэбиэттэрэ благотворительнай лотереялар тэрийэн ытыгарта быһааран лотерея билиэттэрин бары улустарга, нэһиликтэргэ тарҕатта. Онон бу лотерея билиэттэрин тарҕатыыга, атылаһыыга көхтөөхтүк кытаргытыгар ынырабыт. Лотерея билиэттэрин нэһиликтэр дьаһалталаарттан, ветераннарын сэбиэттэнтэн, сибээс отделениеларыттан ылааххытын сөп.

Улуус ветераннарын сэбиэтэ

Намский участок «Энергосбыта» на-поминает, что согласно ч. 1 ст. 155 ЖК РФ оплата за потребленную электроэнергию должна производиться ежемесячно. И предупреждает о возможности ограничения потребления электроэнергии. Отключения производятся вне зависимости от присутствия абонента на объекте. Примите меры по обеспечению безопасности жизнедеятельности проживающих, а также сохранности оборудования (в т.ч. отопительной системы и продуктов питания). Подключение будет производиться после полной оплаты задолженности и оплаты услуг по подключению. В случае самовольного подключения расчет по оплате будет производиться по нормативу.

Намский участок «Энергосбыта», тел. 41-9-79

Тэрийэр таһаарааччылар: СР Правительствота, «Нам улуунун «Энсиэли» хаһыат редакцията» автономнай учреждение. Сибээс, информационнай технологиялар уонна маассабыт коммуникациялар эйгэлэригэр кэтээн көрүүгэ Федеральной сулуусуна СР управлениетыгар 2012 с. олунньу 7 күнүгэр регистрацияламмыт нүмэрэ — **ПН №ТУ14-0216.**

Сурукка ааккытын-суолугутун, үлэбитин, дьэбэтин аадырыһын чопчу ыйын. Редакцияҕа кирибит суруктар төннөрүллүбэттэр. **Автор этэр хаһыат санаатынын мэлдьи биир буолбат.**

«ЭНСИЭЛИ» - Нам улуунун хаһыата.

678380, Саха Республиката, Нам улууһа, Нам сэл., Заложной уул. 4.

E-mail: editor@namtsy.sakha.ru

РЕСПУБЛИКАНСКАЯ ТИРАЖНАЯ БЛАГОТВОРИТЕЛЬНАЯ ЛОТЕРЕЯ

ПОБЕДА

Призовой фонд 50%

Тиражная таблица публикуется в течение недели со дня розыгрыша в газетах «Забота-Арчы», «Наше время», «Якутия», «Ньым».

Суперпризы: денежные призы от 10 000 до 100 000 рублей

Проводится при содействии Республиканской общественной организации ветеранов войны (пенсионеров), труда, Вооруженных сил и правоохранительных органов, Якутского Республиканского регионального отделения Республики Саха (Якутия) Российского общественного Фонда ветеранов (пенсионеров) войны и труда, Вооруженных сил в рамках мероприятий в честь 70-летия Победы в ВОВ

Принимать билеты для проведения экспертизы и оформления выигрышей производится в Республиканском совете ветеранов с 30 мая по 30 сентября включительно. Место проведения тиража: г. Якутск, проспект Ленина, 30

СЪЕМКА СВАДЕБ И ТОРЖЕСТВ!

Желаете запечатлеть семейные торжества, свадьбы, юбилеи? Нет ничего проще — позвоните по телефону **42-9-48, 89243660623, 89141077316.**

Мы приедем и по вашему желанию качественно, профессионально снимем на видео и фото с отличным оформлением. Также принимаем заказы на имидж-фильмы, музыкальные клипы, семейное фотографирование на дому, перевод из видеокассет на цифровые носители, монтаж и запись частных видеосъемок.

ИП «Замятин А.Т.»

ЫТЫКТАБЫЛЛААХ УЛУУС ОЛОХТООХТОРО!

Мэлдьи ыраас ууну биһигиттэн атылаһаахха сөп. Ону таһынан атыыга бааллар механической помпалар, электрической кулердар. Сакааһынан аҕалабыт. Кирдээх, саһарбыт уонна хайдыылаах баллоннары төттөрү ылбаппыт.

Аппааны бөһ., Лена уул. 16-та. Дьэбэҕэ илдьэн биэрэбит.

Тел. **8914-300-11-70 уонна 23-3-21.**

БРААС УУНУ ИЫЭН — ЧӨЛ ТУРУКТАНЫАН!

ВНИМАНИЮ РУКОВОДИТЕЛЕЙ, ГЛ. БУХГАЛТЕРОВ ОРГАНИЗАЦИЙ ВСЕХ ФОРМ СОБСТВЕННОСТИ!

29 февраля 2012 г. в актовом зале администрации улуса состоится семинар на тему: «Изменения в налоговом законодательстве в 2012 г.». Начало семинара в 11.00 ч. Просим принять активное участие.

МРИ ФНС РФ № 5 по РС(Я)

Олунньу 23 күнүгэр оҕо спортивнай оскуолатыгар сарсыарда 10 ч. Аҕа дойдуну

көмүскээччилэр күннэригэр эр дьоннор уонна пенсионердар ортолоругар (дьахталлар кытары) саахымакка күрэхтэһии ветераннар сэбиэттэрин, социальной сулуусуна уонна пенсионнай сулуусуна управлениетын көбүлээһиннэринэн ытыллар.

Саахымат федерацията

Приехали в Якутск по делам, на учебу, а остановиться негде? Вас встретит мини-гостиница «Лидер». Посуточные и почасовые уютные комнаты, койко-места парам, командированным и заочникам. Бронь, квитанция, удобная схема расположения возле автовокзала.

Тел. **89241680696, 89141074007, 742-689**

Намская центральная баня оказывает услуги бани, прачечной, парикмахерской. Мы работаем с четверга по воскресенье с 11.00 ч., в будние дни касса работает до 19.00 ч., в выходные — до 20.00 ч.

Тел. **89243660697**

2012 с. олунньу 26 күнүгэр Дьокуускай куоракка Нам улуунун күннэрэ буолалларынан сибээстэн, Салбан орто оскуолатын 80 сыллаах үбүлүүгө б.д. олунньу 24 күнүгэр көстө.

Тэрийэр комиссия

«Эт-Ас» ХЭТ от атыылаһар. 1 тонната — 4 тыһ. солк. Бэйэбит тиэйэбит.

Тел. **23-4-36 (үлэ кэмигэр)**

Истинник саныыр, ытыктыр дьоммутугар Владимир Алексеевич, Акулина Иннокентьевна Сыромятниковтарга, кинилэр оҕолоругар, сиэннэригэр биригэ төрөөбүт ыраата, Саха республикатын үтүөлүк быраана, уруккута Нам улуунун кылаабынай бырааһынан үлээбэит **НОВГОРДОВ Иннокентий Иннокентьевич** Дьокуускай куоракка олус соһучу, хомолтоохтук өлөн олохтон туораабытынан дириг кутурбаммытын тирээбэит, хомолтобутун холбуубут, аһыгытын тэңгэ үлээбэит. Кытаатын, тулуурдаах буолун. **Намтан Татьяна Васильевна Новгородова уонна кини оҕолоро**

«Энсиэли» хаһыат РИС талылына, таһылына уонна бэчээттир сыаҕар бэчээттэнэ. **Аадырыһа:** Нам сэл. Заложная уул. N4 Формата А3. Кээмэйэ 2,0 бэчээт. лис **Көңүл сыанана атыылана** Индекс — **54889.** Тираһа — 2229 Бэчээкэ илии баттанытын графика — 12:00 ч. 17.02.2012 г. Бэчээкэ илии баттанна — 11:20 ч. 17.02.2012 с.